ԺԷ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4481 — 14/27 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1900 — ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ — 5 ՇԱՊԱՆ 1318 — ԺԷ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4481

درعلیه‌ده غلطه‌ده (آره‌ولك) غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

ՊՈԼԻՍ Ղալաթիա, Նորատունկեան Խան

Les annonces sont reçues
à la Direction du Journal "AREVELK"
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ և է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

Ազգային, Գրական և Քաղաքական

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ և գաւառներու համար	տարեկան	140	Ղ.բ
» » »	վեցամսեայ	70	»
» » »	եռամսեայ	40	»
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40	Ֆր.
» » »	վեցամսեայ	20	»

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշուով։
Տեղական թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի.

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն։

ԳԻՒՂԱԿԱՆ ՔԱՀԱՆԱՅԻ ՔԱՐՈԶ

Բ.

Այժմ դուք մտիկ արէք, տեսէք մեր գիւղացի ժողովուրդ ի՛նչ պատասխան կու տայ Հայրապետին.

«Է՜ Հայրապետ ջան, ի՛նչ դիւրութեամբ խօսում ես, միթէ չգիտե՞ս մեր խեղճ գիւղացի ժողովուրդին հալ. մենք տարիներով սպասելով հազար ճորով ձեռք բերած ենք այս տիրացուն, որ գիւղի ծխական դպրոցէն ելած ծաղիկն է, և քիչ շատ ժամակարգութեան մէջ վարժ։ Միշտ մեր քահանային օգնական եղել է, առանց ուրարի սարկաւագութիւն կ'անէ, քարոզներ կը խօսի, բուրվառ կ'անէ, շարականներ և տաղեր կ'երգէ, ձայն շատ անուշ ու քաղցր է, այսչափէն աւելի էլ ի՛նչ պիտի ըլլայ, մեզ համար շատ ու բաւական է։

«Մի բան էլ, Հայրապետ, այս տիրացուն գիւղին մէջ ծնած ու մեծցած լինելով, իրեն վարքն ու բարք մեզի յայտնի է, ինքը պարկեշտ, համեստ ու հեզ մարդ է և մի քանի զաւակներու հայր, մի լաւութիւն ալ այս է, որ մեզ համար շատ շահաւոր է, երբ քահանան բնիկ մեր գիւղացի լինի, նա հողաբաժին կ'ունենայ գիւղին մէջ, մենք այլ եւս չենք պարտաւորիր նոր բաժին տալ։ Մի բան էլ, Հայրապետ, ներողութիւն տուր, խոստովանաբար խօսինք. Մենք աղքատ չքաւոր գիւղացի ենք, շատ անգամ պատահում է, որ մեր քահանայի իրաւունքը շուտ չենք վճարեր, խեղճ քահանան մկրտութիւն արեր է, պսակ է դրեր, մեռել է թաղեր, ամիսներով կ'երկարաձգենք, կան մեր մէջ ծուլեր, Աստուած իրենց խղճմտանք տայ, որ քահանայի հախ բոլորովին կ'ուտեն։

«Է՜ Հայրապետ, հիմի դու դատաստան արա, եթէ մեր քահանան մեր բնիկ գիւղացի չլինի և մենք երթանք չըլլինք և մեծ դժուարութեամբ գտնենք մի շատ արժանաւոր անձ, որ կանոնաւոր դպրանոցէ ելած բարձր ուսում ունի, աղաչենք ու պաղատինք թէ արի՛ մեր գիւղին քահանայ եղիր։ Տե՛ս ի՛նչ կը պատասխանէ։ Ես եթէ քահանայ լինիմ, կ'երթամ քաղաքացւոց քահանայ կը լինիմ, որ ուսում և կրթութիւն ունին և իմ պատիւս ճանաչում են։ Թէեւ ինքը գիւղացի է, տրեխ ոտք գնացեր մտել է դպրոց, բան է սորվեր, փիլիսոփայ դարձեր, իր միտք բարձրացեր, վերացեր մինչեւ ամպեր հասեր է, էլ ե՞րբ կը խոնարհի, կը զիջանի գիւղական ժողովուրդի քահանայ դառնալ։ Ահա սորա համար է, Հայրապետ, որ մեր տգէտ տիրացուով գոհ պէտք է լինինք քանի որ ուսեալ, արժանաւոր անձը մեզ համար շատ հազուագիւտ և թանգ է։ Այսպէս մենք, խեղճ գիւղացիքս, մենք տգէտ, մեր քահանան էլ պէտք է մեզ նման տգէտ լինի։ Եթէ թոյլ տաս Հայրապետ, գիւղացի կոպիտ խելքով մի փիլիսոփայութիւն անենք։ Մեզ էնպէս կը թուի, որ տգէտ ժողովուրդին շատ ուսեալ քահանայ չի կպիր և բնական կերպով չեն յարմարիր իրարու։ Երբ ժողովուրդ տգէտ է, ի՞նչպէս կարելի է, որ արժանաւոր և ուսեալ քահանային պատիւն ու յարգ ճանչնայ։»

Ահա դորա համար է, — ասաց Հայրապետը, — կ'ուզեմ որ դուք Սուրբ Գրոց հմուտ ու լուսամիտ քահանայ ունենաք, որպէս զի իբրեւ ճրագ լոյս տայ ձեզ և ձեր կրօնական խաւարային տգիտութիւն փարատէ։ Դուք ձեր բերնով կը խոստովանիք թէ մենք կրօնական տգիտութեամբ կոյր ենք, կը հաւանի՞ք որ ձեր հովիւ, ձեր առաջնորդն էլ ձեզ նման կրօնապէս եւ բարոյապէս տգէտ և կոյր լինի, սորա վախճան գիտէ՞ք ուր կ'երթայ, թէ՛ առաջնորդող քահանան և ժողովուրդ միասին անբարոյականութեան և անկրօնութեան մէջ կ'իյնան։

(Տար.) ԱՐՇԷՆ ԵՐԵՑ

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ՆԱՄԱԿԱՆԻ

Բ.

Սիրելի բարեկամս,

Նամակդ ընդունեցայ, չարժեր շնորհակալ ըլլալ։ Փափաքիդ համաձայն առողջապահական և ընկերական տեսակէտներով կարեւոր խնդիր մը՝ ալքոլամոլութիւնը նիւթ պիտի առնեմ սոյն յօդուածիս և պիտի ջանամ ցոյց տալ այս անգամ թէ ինչո՞ւ համար ալքոլ կը գործածենք։

Ալքոլամոլութիւնը ընկերական պատուհաս մըն է, որով մեր գրական շրջանակը, այսինքն օրագրութիւնը շատ և շատ անգամներ զբաղած է, պիտի զբաղի և պարտի անդրադառնալ շատ անգամներ սոյն հարցին վրայ։

Գինեմոլներու վրայ չէ որ պիտի խօսիմ, զի վստահ եմ թէ գինովներէն կը խորշիս և ոչ ալ ալքոլամոլութենէ առաջ եկած տխմարներու, ոճրագործներու վրայ։ Քեզի չպիտի խօսիմ նաև գինետուններու կեանքին վրայ, չպիտի ճառեմ բագոսատուններու ներքին աղտոտ, նողկալի կեանքին վրայ՝ որ պարզապէս սոսկում կը պատճառէ։ Պիտի խօսիմ ալքոլամոլութեան ամենապարզ և ամենամեղմ ձեւին վրայ, սեւ հագուստ, ռըտէնկօթ հագած ալքոլամոլութեան վրայ։ Պիտի ջանամ բացատրել թէ գինետուններէ շատ հեռու կայ օճառաւոր զառիվայր մը որ կ'առաջնորդէ ի վերջոյ ալքոլամոլութեան և պիտի ցուցնեմ այն չարիքները, որոնց ծնունդ կու տայ ալքոլի փոքր քանակութեան իսկ գործածութիւնը։

Ալքոլամոլական ախտը օր ըստ օրէ կը յառաջանայ հսկայաքայլ և կը սպառնայ անհատին, ընտանիքին և մարդկութեան։ Բնութեան պատճառած հիւանդութիւններով գոհանանք և չաւելցնենք անոնց թիւը թունաւորմամբ։ Սովը, ժանտախտը, այս երկու մեծ պատուհասները՝ որոնց համար արիւնալից էջեր շնորհուած են պատմութեան մէջ՝ կարելի չեն ըրած այնքան աւեր, կոտորած որքան ալքոլը այս վերջին դարերուս մէջ։ «Ալքոլը՝ ժանտախտէն և սովէն աւելի կը կոտրէ, պատերազմէն աւելի կը մեռցնէ և մեռցնելէն աւելի կ'ընէ, կ'անպատուէ» ըսած է Կլատսթօն։ Բարեկա՛մս, մի կարծեր թէ մեր օրերը այս զոհերուն թիւը սահմանափակ է և ալքոլի սոսկալի հարուածին տակ ինկողները մէկ քանիներ են։ Անգլիոյ մէջ գործաւորները միջին հաշուով տարեկան 10 միլիառ ֆրանք կը շահին և այս գումարին գրեթէ մէկ երրորդը՝ այսինքն երեք միլիառը կը ծախսուի գինետուններու մէջ ալքոլով մարմինը թունաւորելու։

Ալքոլամոլութիւնը գրեթէ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած է։ Շատեր կը ճանչնամ Թուրքիոյ մէջ որոնք իրենց տղոց կամ ընտանիքին սնունդէն մաս մը կը պակսեցնեն մէկ քանի գաւաթ աւելի կոնծելու համար այդ թոյնէն։ Զմոռնամ աւելցնել, բարեկամս, թէ այս ըմպելիներէն ամէնքն ալ մէկ նպատակ ունին, սերունդին փճացումը, որով փճացում նաեւ ապագայ սերունդներու։ Մարդկային ընկերութիւնն է որ պիտի ջնջուի, անդունդին մէջ իր հետ քշելով ամէն ինչ, յառաջդիմութիւն, ազնիւ ձիրքեր, հարստութիւն, եայլն։

Եւ քանի որ չարիքը այսքան մեծ է, պէտք չէ ժամանակ կորսնցնել։ Բայց խնդիր է գիտնալ թէ՝ ինչո՞ւ համար և ինչպէ՞ս մարդիկ կը խմեն, ինչո՞ւ համար կ'սկսին խմել։ Ոմանք կը խմեն ուրիշներուն պէս ընելու, բարեկամներու շրջանակէն դուրս չմնալու համար։ Անոնց չափ խրոխտ ըլլալով, անոնց չափ և երբեմն ալ անոնցմէ շատ աւելի կը խմեն։ Իրիկունները ժամադրութիւն կու տան այնինչ սրճարանը և հոն ծուխին մէջ փայտէ կամ մարմարէ սեղանին շուրջը կը խմեն. հոս երիտասարդներ, հոն տարիքոտ մարդիկ, ծերեր, կարծես միաձայնութեամբ որոշեր են Բագոսի առջեւ խնկարկել. բարձրաձայն կը խօսին, կը խնդան, ոմանց այտերը կարմրած, գլուխները առհասարակ տաքցած, ոմանք ճարտասան կտրած, շիշերը իրարու կը յաջորդեն, գաւաթները իրարու կը բաղխին, կը պարպուին նորէն լեցուելու համար, վերջապէս օղիի իրարանցում։

Ի՛նչ քէյֆ, ի՛նչ ոգեւորութիւն...։

Բայց աւա՜ղ, մահը սեւ սաւանի մէջ փաթթուած, այդ անգութ ճիւաղը հոն իրենց գլխուն վրայ է ու իր ազդեցութիւնը վայրկեանէ վայրկեան կ'ընդարձակէ։ Ասոնց քով՝ որոնք կը խմեն ամէն մարդու ըրածը ընելու համար՝ կան նաև կարգ մը մարդիկ որոնք ալքոլ կը գործածեն եզական բան մը ընելու համար։

Բանաստեղծօրէն ապրելու համար էր որ Հոֆման գինետուն յաճախեց և ստիպուեցաւ ծախելու իր հին վերարկուն, պատառ մը հաց ճարելու համար։ Ալֆրէտ տը Միւսէի նման խմելով, գեղագէտները կը կարծեն թէ Ռոլլայի կամ Հոկտեմբերի գիշերուան հեղինակին տաղանդը կ'ունենան և եթէ իրենց մազերն ալ երկար է ու դէմքերնին ալ թոքախտաւոր, ճշմարիտ և կատարեալ նմանութիւն մը ունենալ կը համարին։ Ուրեմն ոմանք կը խմեն մեծամասնութեան նման ընելու համար, ուրիշներ ալ կը խմեն փոքրամասնութեան մը մէջ դասուելու համար։ Ծիծաղելի չէ՞ս գտներ, բարեկամս, օղի խմել, կեանքը փճացնել, որովհետեւ Միւսէ խմած էր։

Կան ուրիշներ որոնք կը խմեն մոռնալու համար իրենց թշուառութիւնը, կամ խեղդելու համար իրենց վիշտերը։

Ուրիշներ կը խմեն անգործութեան պատճառով, որովհետեւ ուրիշ գործ մը ընելու քաջութիւն և կարողութիւն չունին։ Քէնսէյ անուանի ափիոնամոլը ըսած է.

«Ազգ մը ճշմարտապէս քաղաքակրթուած է, երբ ճաշի ժամանակ անհատները կը խօսակցին»։ Ցիրաւի երբ ճաշի ժամանակ խօսակցիլ չեն գիտեր, կը խմեն և ճաշէն վերջ կիները կը ճամբեն որպէս զի աւելի հանգարտ խմեն։

Բայց ահա՛ առարկութիւն մը կ'ընես, կ'ըսես թէ կարգ մը անձեր կան որոնց արհեստը կը ստիպէ խմել, օրինակի համար գինեպանները, սրճարանապետները և անոնք որոնք ամբողջ օրը մարմնական աշխատութեամբ կը պարապին՝ հողագործ, որմնադիր... ուրեմն ամէն մարդ։ «Արհեստին պահանջն է» ըսել այնքան տղայական պատրուակ մըն է զոր կարելի չէ լսել առանց խնդալու։ Ահա՛ գլխաւոր ճամբաներէն ոմանք որոնց շնորհիւ ալքոլը, այդ ահռելի թոյնը կը սկսի ներմուծիլ մեր մարմնոյն մէջ։

Մուշէկիկ Մ. Կ. ՄԱԼԱՔԵԱՆ

ԱԿՆՈՑՆԵՐԸ

Դեռ կը հնչէ ականջիս կարծես Սանճագճեանի բամբ ձայնը Թրթառուն, երբ՝ տասնեակ տարիներ առաջ, Թատերաբեմին վրայ կը մեներգէր Հակառակորդ — կատակերգակ դերասանը —«Էվվէլ իխթիյարլար գօզլուք'ուը կէօզլիւկ, շիմտիքի կէնճլէր հէփի գէվզէք օլմուշլար, վա՛յ։» Մէկ տասներորդ դար սահած է անզգալաբար «Խաղամոլի մը» կենաց երեսուն տարին»ի չնաշխարհիկ ցուցմին ներկայացումէն ի վեր, բայց անոր թողած յիշատակը միշտ թարմ մնացած է մտքիս մէջ։

Ակնո՛ցը, Նորոյթի փայլփլուն ու սիրուն զարդերէն մէկը։ Ո՛րքան նրբացած են ճաշակները, քանի՛ փափկացած են աչքերը։ Քիչ մը աչքի ցաւ ունեցողը, քիչ մը աչքը խտղողը, սանկ քիչ մը կարճատեսն ու հեռատեսը — կը դիմէ բժշկին. վայրկենական կ'ըլլայ յանձնարարութիւնը—«Ակնոց մը, այսինչ ձեւ, այսինչ նօմէրօ, այնինչ ժամագործին կամ ակնոցավաճառին քով»։—«Տօքթօր—աչքս կը խտղի արեւուն լուսէն».—«Ակնոց դիր»։ —«Լամպարի լուսով չեմ կրնար կարդալ գիշերը»—«Ակնոց գործածէ».—«Կծու հով մը կը փչէ»,—«Ակնոց դիր»։ «Օդը շատ տաք է»—«Ակնո՛ց».—«Ցուրտ է»—«Ակնո՛ց»։ »Աչքս կարմրած է» —«Ակնո՛ց»։ «Դեղնած է».—«Ակնո՛ց»։ «Սա՛ւնկ է».—«Ակնո՛ց»։ «Նա՛ւնկ է».—«Ակնոց».—Ակնո՛ց, Ակնոց, Ակնո՛ց...։

Ե՛ւ կը դրուին ակնոցները։ Ահա՛ բրօֆէսօր մը, խրոխտ ու վսեմ. հուսա՛ երիտասարդ մը, շէք, ճզմուն կօշիկներով, գաւազան մը ձեռքը՝ ճկուն ու ճօճուն.—Հուսա՛ ուսհի մը նազելափայլ ու ծիծղուն, հազիւ կոխելով մայթին քարերը։—Բազմոցին անկիւնը նստած է ծերուկը—ուսը կրկնոց—քիթն ակնոց.—Կրակարանին քով՝ բարի հանին—մատը մատնոց, աչքն ակնոց.—Սպասուհին—լանջքը գոգնոց—յօնքերը ակնոց։ Տունը՝ ակնոց, դպրոցը՝ ակնոց, եկեղեցին՝ ակնոց։ Ակնոց շուկան, ակնոց փողոցը, ակնոց դաշտը, պարտէզը, այգին, ծմակն ու հովիտը, լեռն ու ձորը, ծովն ու ցամաքը, ամէ՛ն տեղ ակնոց, ամառը՝ ակնոց, ձմեռը՝ ակնոց, միշտ ակնոց։

Ե՛ւ կը կրեն ակնոցներ՝ ոսկի, փայլուն, ջինջ բիւրեղ,
Շիք մասիւններ սիգամէտ, մատամազեններ գիրգ, բուրեղ...։

Ակնոցը՝ ո՞վ չի կրեր զայն։ Պատանի, չափահաս, ծերունի, այր ու կին, հարուստ, աղքատ, գէտ կամ տգէտ, ուսանող, ուսուցիչ, ունկնդիր, քարոզիչ, երկլեզու թէ անհաւատ։ Ո՛չ, չկրո՞ղ —ա՛խ—չի՛ք... մանչ կամ աղջիկ... ամէնքն ալ անխտիր կը կրեն, կը դնեն, ունի՛ն, ամէնքն ալ կրո՛ղ, կրո՛ղ, կրո՛ղ...

Ակնոցնե՛ր... գորշ, մոխրագոյն, — աւելի ճիշդն՝ անգոյն. ո՛րքան շատ են ասոնք՝ կրողներ. ամէ՛ն դասակարգի մէջ։ Ընկերական բարքերը կը ստորնանան ու կ'ապականի՛ն. ահռելիօրէն կը ճարակի՛ն ժառանգական ախտեր։ Անխնամ վիճակի մէջ—գրեթէ լքուած է կրթական գործը հոս. եկեղեցական վէճեր կը շարունակուին հոն. բարոյականը մռայլուած, կրօնականը՝ մեռած, ընտանեկան սուրբ յարկը դժոխք է դարձած. բա՛յց, որո՞ւ հոգ... անտարբերութեան ակնոցը չի տեսներ բնա՛ւ...։

Ակնոցնե՛ր... դեղին, դալկահար ու տժգոյն, Նախանձի՛ ակնոցներ, չա՛ր, սե՛ւ Նախանձի, տուներ, ոգեսպառ, դիւային մոլութեան։ «Ինչո՞ւ յաջողի Կիրակոսը. մեծաքանակ ապրանք ինչո՞ւ սպառէ այսինչ վաճառականը. ինչո՞ւ փայլուն դիրք ունենայ վարժարանը. այնինչ ճիւղի դասախօսն ինչո՞ւ շատ սիրուի. կարելի՞ բան է՝ որ ա՛յնքան յարգուի, մեծարուի այս բրօֆէսօրը, այդ երէցը, այն վարդապետը... և ե՛ս... ե՛ս չյաջողիմ, սնանկանամ,—ամենուն ատելի, ամենուն ծաղր ու ծանակին, թուք ու մուրին մատնուած՝ տանջուի՛մ, կատղի՛մ, փրփրի՛մ...։ Հնա՞ր է միթէ լուսնկայի նման ազուորիկ դէմք մը ունենալ օրիորդը, բազմաթիւ թեկնածուներու, խօ՛լ սիրահարներու հոյլեր տանիլ ընդ քարշ իր ստուերին ետեւէն՝ չքնաղագեղ Օֆէլիային. ինչո՞ւ տիկինը սիրամարգի մը պէս զարդարուի— մինչ ե՛ս տգեղ, կռտած, ցեցակեր կմախք մը միայն տեսնեմ՝ շնորհաց աւանդապահին առջեւ կանգնած, և արտասուեմ լռիկ՝ յուզուած բուռն կիրքերէս...։

«Քուրուկս կարմրուկ փոթին հագնի՛—ե՛ս սե՛ւ...։ ... այսինչը քէպապ ուտէ՛, ես չոր հա՛ց...։ ... ուսուցիչը յուզիչ դամբանական մը խօսի և հեկեկաձայն լացնէ ժողովուրդը ողջոյն... երէցը խնամով պատրաստուած քարոզ մը տայ և ազդու շեշտերով ապաշխարութեան բերէ մեղաւորները... հնա՞ր է միթէ։

Ակնոցնե՛ր... սեւ, մթագոյն ու մըթագոյն—ակնոցնե՛ր յոռետեսութեան, մելամաղձոտութեան, յուսահատութեան...։ «Ձախորդ է գործերնիս. աւետուրը դադրած է. տոհմավաճառը անյաջող էր այս աշուն»։ Նրաշտ է օդը. եթէ այս ամիս ալ չանձրեւէ, անխուսափելի է սովը»։ «Հիւանդ եմ. ստամոքսս խանգարուած է. քուն չունիմ գիշերները»։ «Բժիշկը յոյս չի ցուցներ որդւոյս ապաքինելուն»։ «Դպրոցին պիւտճէն չի ներեր՝ թոշակի բարձրացում անկարելի է, աշակերտներ կը ցրուին, օտա՛ր—մի՛ վարժարաններ կ'երթան»։ «Տղա՛ս, մի՛ կարդար շատ։ Տէրտէ՛ր, վարդապե՞տ պիտի ըլլաս» «Աղջի՛կս, տան գործին նայէ՛, դըպրոց երթաս ի՞նչ ընես. կ'ուզե՞ս թեթեւսոլիկ, նորասէր ըլլալ»։ «Վարժապետ չունինք, դպրոցնիս փլաւ, աղէկ որ հայրս քերական չառաւ, ի՞նչ աղէկ եղաւ, ի՞նչ աղէկ եղա՛ւ...»։

Ակնոցնե՛ր—փայլուն, գեղեցիկ—չափազանց լաւատեսութեան—Տեսնել եկեղեցին միշտ բարեկարգ, դպրոցներ ծաղկեալ վիճակի մէջ, ուսուցիչները պարտաճանաչ, գիտակից իրենց բարձր կոչումին, հաւատարիմ ու անձնուէր... խնամակալութիւնն ու հոգաբարձութիւնն ալ միշտ հոգածու և անաչառ, ուղղամիտ և անկաշառ տեսնե՛լ...։

Եւ դեռ չեմ գիտեր ի՛նչ տեսակ ակնոցներ—որոնք միայն խաբելու կը ծառայեն,—ծառայած են—հայտ «Ես»ը, և ո՛չ ուրիշ բան։

Ժամագործին ապակեդարանին, ակնավաճառին ցուցափեղկին մէջ,—թղթածրարներու մէջ փաթթուած, փոքրիկ, սիրուն թաւշեայ տուփերու մէջ ի՛նչ ակնոցներ կան դեռ, ընտիր, գեղեցիկ, թանկագին։ «Երթա՛նք—գնե՛նք զանոնք, առանց բացառութեան կրենք, գործածենք զանոնք»։

Ակնոցնե՛ր... անմեղ ու չինիչ դիտե՛լ թէ՝ արդեօք կանոնաւոր և օրինաւոր կերպով կը կատարուի՞ն եկեղեցւոյ պաշտամունք, կատարեալ ճշդապահութեամբ ու խնամով կ'աւանդուի՞ն անխտիր ամէն դասեր, վաճառականութեան մէջ կը յարգուի՞ ուղղամտութեան սկզբունքը. համերաշխութեան ոգին կը տիրէ՞ ընտանեկան կեանքի ամէն խաւերուն մէջ. ընտանեկան յարկին ներքեւ բոյն դրա՞ծ են ճըշմարիտ սէրն ու փոխադարձ կարեկցութիւնը։ Հետազօտել — փնտռել թէ՝ ի՛նչ միջոցներ կը պակսին, կան, կամ կրնան գտնուիլ ազնուացնելու ընկերական բարքը, կանխնեցնելու բարձր նկարագիրը, բարձրացնելու բարոյական մարդը, և չոզուն անաղօտ ցուցնելու մտատիպարը վեհ առաքինութեան, վսեմ հանճարին ու ճշմարիտ մարդկութեան։

Ակնոցնե՛ր... ջինջ, երկնագոյն, ոսկեհուռ ակնոցներ՝ սիրոյ, ներողամտութեան, անշահախնդիր ընկերասիրութեան, —տեսնել «իր աչքին մէջի գերանը» և «չնայիլ ընկերին աչքին մէջի շիւղին»։ Դիտել՝ խաժոռ, դժոխային դէմքեր, և սիրարծարծ աչքերով յառիլ անոնց կաթողին։ Արցունքոտ նայուածքով նայիլ ապերախտ դիմագիծերու վրայ։ Անտեսել՝ աններելի համարուած թերութիւններ՝ ներողամիտ ժպտով մը խրախուսելով միշտ ի բարին, օգտակարն ու գեղեցիկը «Ատամն ընդ ատաման»ի օրինագրքին էջերուն մէջ կարդալ — «Սիրեցէ՛ք զթշնամիս»ի ողջամիտ ու փրկարար վարդապետութիւնը։ «Աջ ծնոտդ ապտակողին՝ ձախն ալ դարձուր»։ «Բաճկոնդ ուզողին՝ շապիկդ ալ տուր»։ Այո՛, Ներողամտութեան ակնոցով պարտինք կարդալ Զարմայրի տողերը — սանկ քիչ մը երախտագիտական զգացումէ զուրկ և պատշաճ վերաբերումի անտեղեակ — սոսկ գրելու մարմաջէն բռնուած թղթակցի մը երկար ու ճապաղ, անհամ ու տափակ գրութեանն ներշնչուած։ Ներողամտութեան ակնոցով կարդալու ես, ո՛վ Մարգուանցի, երբ Միսսիս Բօլ մը, արհամարհոտ շեշտերով կը նկարագրէ համայնք մը — որ, գոյութիւն չունի։ Ո՛չ, հանելու չենք բնաւ այս չնաշխարհիկ ակնոցը մեր աչքերէն։

Ակնոցնե՛ր... մաքուր բիւրեղէ, կոըրնթարդ ակնոցներ հեռատեսութեան և պարկեշտութեան։ Գանկերու տակ նշմարել, ճակատներու վրայ կարդալ վաղուան հանճարները և առաքինութեան տիպարները։

ՍՏՈՒԵՐ

Քաղաքական Լուրեր

ՉԻՆՈՒ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՊԼԱԿՈՎԷՍՉԷՆՍՔԻ ԴԷՊՔԵՐԸ

Եղեռնական տեսարան մը.—Պէյնիեցի օրագրողի մը պատմութիւնը.—Բազմաթիւ Չինացիներ խմբովին գետակի մէջ խեղդուած։

Լոնտոն, 21 Նոյեմ.— Ռուսքիյէ Վէտոմօսթի այս իրիկուան իր թիւին մէջ «Պլակովէսչէնսքի եղերերգութիւնը» խորագրով կը հրատարակէ զգայացունց երկու նամակներ՝ Պէյնիեցի Պ. Շաւլ Թիթկաթի կողմէ գրկուած որ Մանչուրիայէն նոր վերադարձած է։ Ահաւասիկ այդ նամակին ամէնէն կարեւոր կէտերը։

«Պլակովէսչէնսք, Ամուր գաւառին մայրաքաղաքը, Չինու դէպքերէն առաջ 35,000 բնակիչ ունէր որոնց 6,000ը Չինացի։ Երբ Ռուսերը գրաւեցին այդ քաղաքը, սոսկալի հալածում մը սկսաւ։ Բոլոր Չինացիները անմիջական կերպով ձերբակալուեցան։ Վաճառականները և խանութպանները ստիպուեցան յանձնել իրենց բոլոր բնիկ պաշտօնեաները և սպասաւորները։ Ամէն անկիւն մեծ խնամքով հետազօտուեցաւ և գործը այնչափ խղճի մտօք կատարուեցաւ որ հիմա Պլակովէսչէնսքի մէջ յիսուներչորս Չինացիներ միայն կան։ Երբ հալածումը դադրեցաւ, բռնուած Չինացիները խումբ խումբ տարուեցան քաղաքէն վեց վերստ հեռու։ Խազախները իրենց հրացանները հետ չառին. միայն փոքր կացիններ հետ տարին։ Չինացիները մէկ մէկ հանուեցուցին և երեքը ու չորսը մէկտեղ կապելով գետակը նետեցին։ Այր, կին, տղայ ու ծեր ամէնքն ալ միեւնոյն վիճակին ենթարկուեցան անխնայ։ Ամուրի գետակը քիչ ետքը ահարկու տեսարան մը կը պարզէր։ Զոհերուն ամէնքն ալ վայրկենապէս մեռան։ Շատերը կրցան մինչեւ ցամաք հասնիլ լողալով, բայց Խազախները կացնի հարուածներով զանոնք ետ մղեցին։ Չորս օր վերջը գետակին ջուրերը վար իջան, և դիակները, երեքը ու չորսը իրարու կապած, հոսանքէն կը քշուէին շարժուն կղզեակներու պէս։ Գարշահոտութիւնը այնչափ անտանելի եղաւ որ, այդ անլուր պատիժը գործադրողները հրաման ստացան մաքրել գետակը։ Երկայն ձողերով սկսան հոսանքին մէջ քշել այն դիակները որոնք եզերքը մնացած էին։

«Պարտաւորուեցայ կարծածէս աւելի շատ ատեն մնալ Պլակովէսչէնսք։ Այդ կերպով հանդիսատես եղայ տրամի մը վերջին արարուածին որ աւելի դժնդակ ներկայացուելու էր։ Մարքսօ քաղաքը ալեւս գոյութիւն չունի. Սախալին մոխիրներու կոյտ մըն է միայն և Ռապէ քանդուած է։ Չորրորդ հովիտին՝ Պլակո-

---

—)(40)(—

ԺԻՐԺ ԲՐԱՏԵԼ

ԴԵՂԻՆ ՄԱՐԳՐԻՏ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

ԼՈՐՏ ՌԻՉՄՈՆՏԻ ՄԻԼԻՈՆՆԵՐԸ

Թ.

Այս վերջին խօսքերը ըսելէ յետոյ Հանրի և Ռաուլ իրարու ձեռք սեղմեցին բարեկամութեան իբր անկեղծ արտայայտութիւն մը։

Քիչ յետոյ ամէնքը ճաշասրահ իջան։ Ճաշը զուարթութեամբ տեղի ունեցաւ. տիկին տ'Ալրէմ իր տղոց ուրախութեան վրայ մեծ հաճոյք կը զգար։ Մերթընդմերթ նայուածքներ կ'արձկէր Ռաուլի և Նաթալի վրայ։ Տիկին տ'Ալրէմ մտովի կ'ըսէր թէ Ռաուլ լաւ ամուսին մը կրնար ըլլալ իր աղջկան՝ Նաթալիի, քանի որ Լորտ Արթիւրի հարստութիւնն ալ Ռաուլի պիտի իյնար։ Այդ առաւելութենէն զատ լաւ անուն մը ու գեղեցիկ ապագայ մըն ալ ունէր իր առջեւ. այս ամէնուն հետ մէկտեղ ֆիզիքական ու բարոյական կարգ մը ձիրքերով օժտուած էր։ Ուրեմն տիկին տ'Ալրէմ շատ իրաւամբ կը փափագէր որ Ռաուլ և Նաթալի ճշմարիտ սէրով մը սիրեն զիրար։ Տակաւին չէր նըշմարած Նիամայի արտասովոր ուրախութիւնը։

—Սիրելի բարեկամս, ըսաւ յանկարծ Հանրի, ձեր ազգականներէն մէկը զոր դեսպանատան երեկոյթին մէջ ինծի ներկայացուցիք, ի՞նչ եղաւ։

—Սըր Ճօ Էճըրթը՞նը։

—Այո՛, չեմ գիտեր ինչո՛ւ իր դիմագծութիւնը քիչ մը զարմացուց զիս։ Տձեւ ըլլալը դժբախտութիւն մըն է անշուշտ, բայց իր ձայնին մէջ այնպիսի շեշտ մը կը դնէ որ մարդուն ջիղերուն կը դպի։

—Իր տձեւութիւնը զայրացկոտ ու անտանելի բնաւորութիւն մը տուած է իրեն։ Սակայն բախտը ահագին փոխարինութիւն մը կ'ընէ իրեն ատոր տեղ։

—Փոխարինութի՞ւն մը, ըսաւ Նաթալի, գլուխը վեր բարձրացնելով։

—Թերեւս ոմանց ճիշդ չթուի այդ փոխարինութիւն բառը, բայց բարեբախտաբար թէ դժբախտաբար, դրամը միշտ կշիռ, կարեւորութիւն ունի աշխարհի վրայ։ Իրողութիւնը սա է թէ Սըր Ճօ Էճըրթըն այս պահուս Մեծն Բրիտանիոյ ամէնէն հարուստ տիտղոսաւոր ազնուականներէն մին դառնալու վրայ է։

—Ի՞նչ, այդ ճղճիմ երիտասարդը... այդ տձեւ արարածը ահագին հարստութեան մը ու փայլուն ազնուականութեան մը կը տիրանայ, գոչեցին սեղանին ամէն կողմէն։

—Այո՛, այդ ճղճիմ ու տգեղ երիտասարդը օրին մէկը պիտի կոչուի Լորտ Ռիչմոնտ, Ռոզպէրի մարքիզ և ժառանգորդը պիտի ըլլայ լորտ Արթիւրի բոլոր ինչքերուն ու տիտղոսներուն։

—Ըսել է ձեր մօրեղբայրը ժառանգութենէ կը զրկէ ձեզ, ըսաւ տիկին տ'Ալրէմ բոլորովին ապշած այս լուրին վրայ։ Եւ ամենայն պարզութեամբ, հանդարտութեամբ կը հաղորդէք այս լուրը, իբր թէ աշխարհիս ամէնէն բնական բանը եղած ըլլար։

—Այո՛, ամէնէն բնական բանը, սիրելի տիկին, պատասխանեց Ռաուլ։ Մօրեղբայրս ազատ է իր հարստութիւնը ուզած կերպով բաժնելու, և վստահ եղէք որ այդ պատճառաւ մօրեղբօրս նկատմամբ զգացած խորունկ ու անկեղծ սէրս չէ պակսած բնա՛ւ։

Նիամա անձայն և մեծ ուշադրութեամբ մտիկ կ'ընէր այս խօսակցութիւնը։

—Մի՛ վշտանաք իմ հարցումիս համար, սիրելի զաւակս յարեց տիկին տ'Ալրէմ. ձեզ նկատմամբ ունեցած գորովիս համար էր որ այդ հարցումը ըրի։ Բայց ձեր մօրեղբայրը գէթ յայտնե՞ց իր անիմաստ որոշումին շարժառիթները։ Ես, իմ մասիս, չեմ կըրնար բացատրութիւն մը տալ ատոր։

—Այո՛, ըսաւ Ռաուլ։ Ինչպէս գիտէք մօրեղբայրս՝ լորտ Ռիչմոնտ անգլիացի է, և չի հաւանիր որ իր տիտղոսներն ու ինչքերը Ֆրանսացիի մը փոխանցուին, եթէ նոյն իսկ այդ Ֆրանսացին իր քեռորդին ըլլայ։ Այդ անպատեհութեան առաջքը առնելու համար՝ լորտ Արթիւր առաջարկեց ինծի իր հպատակը ըլլալ. սակայն ես չընդունեցի այդ առաջարկը. մարդ երբ Ֆրանսայի մէջ ծնած է, չի կրնար ուրանալ ո՛չ իր հայրենիքը, ո՛չ իր կրօնքը։

—Շատ լաւ ըրեր էք մերժելով, ըսաւ Հանրի։ Անկեղծօրէն խօսելով մեծապէս կը գրուատեմ ձեր որոշումը։

—Ամէն մարդ ալ ինծի պէս պիտի ընէր, ըսաւ Ռաուլ ժպտելով։

—Բայց ձեր տեղը՝ ուրիշներ պիտի բողոքէին այդ կարգադրութեան դէմ, յարեց տիկին տ'Ալրէմ։

—Այո՛ գէթ շատեր. բայց կը խնդրեմ ի՛նչ հարկ այսքան զբաղիլ այսքան պարզ խնդրով։

—Իսկ դուն Նիամա բնա՛ւ կարծիք չես յայտներ, ըսաւ Նաթալի։

(Շարունակելի)

վէյսէնպէքն վեր՝ հանքագործները սպաննուեցան։ Այկուն տակաւին կը մնայ։ Քիչ ատենէն հարկ պիտի ըլլայ վերաքննել Մանչուրիոյ աշխարհագրական անունները, վասն զի, օրինակի համար, Այկուն հիմա կը կոչուի «Սէնթ-Մառի-Մատլէնի ամրոց»։ Երեք օրէ ի վեր տեսածս աւելի սոսկալի է Պլակովէշչէնսքի մէջ տեսածներէս։ Երկու հազար հոգի խեղդուեցան Մարքսոյի, երկու հազար Ռատլի, երեք հազար՝ չորրորդ հովիտին և հինգ հազար՝ Պլակովէշչէնսքի մէջ, ընդ ամէնը տասներկու հազար դիակներ որոնք գետակն ի վար կ'իջնեն. ասոնց մէջ կան հազարաւոր կիներ ու փոքր տղաք։ Անցեալ շաբթու նաւարկութիւնը գրեթէ անկարելի եղաւ, վասն զի նաւերը ամէն վայրկեան դիակներու կը զարնուէին։ Երկու եզերքները դիակներով ծածկուած էին. Ջուրին երեսին վրայ կը տեսնէին իրարու կապուած հինգ-վեց դիակներ։ Ասոնցմէ նողկալի գարշահոտութիւն մը առաջ կու գար։ Մեր շոգենաւին նաւապետը, այդ սոսկալի տեսարանը խնայելու համար, արտասովոր արագութեամբ առաջ կը տանէր նաւը։ Երրորդ օրը քիչ մը վարժուեցանք այդ տեսարանին, բայց երբեք չէինք կրնար քնանալ։

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

Չինու արքունիքը. — Հան-Քէու. — Մ. Նահանգները. — Չինական երկթուղիներ. — Բանակցութիւնները. — Տոքթ. Մորիսընի հեռագիրը. — Գերմանացիներուն կարծիքը։

(«ԹԱՅՄԶ»Ի ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ)

Շանկայ, 21 Նոյեմ. — Պատիժներու հրամանագրին մէջ Թունկ-Ֆու-Սիանկի անունին չգտնուիլը կը հաստատէ այն ընդհանուր կարծիքը թէ Թունկ-Ֆու-Սիանկ մեծ ազդեցութիւն ունի։ Այս վերջինն է որ արքունիքը կը համոզէ Բէքին չդառնալ։ Սի-Նկան-Ֆուէն գաղտնի հրամանագիրներ ղրկուած են փոխարքաներուն ու կառավարիչներուն՝ պատերազմը փութով և անմիջապէս առաջ տանելու պատրաստ ըլլալու համար։ Այդ հրամանագիրները Թունկ-Ֆու-Սիանկի գործը ըլլալու են։

Նան-Քին. — Անգլիացի ծովակալը, այսօր, Հան-Քէու գնաց՝ Շանկայի անգլիական ընդհանուր հիւպատոս Պ. Ուորընի հետ։

Նիւ-Եորք. — Ուաշինկթընի մէջ բոլորովին կը հերքուի Գերմանիոյ նախարարապետ Ֆոն Պիւլով կոմսին այն յայտարարութիւնը թէ Տէրութիւնները միաձայն են՝ Չինէն ըլլալիք պահանջումներուն համար։ Նիւ-Եորք Թայմզի մէկ հեռագիրը կ'ըսէ թէ ամերիկեան կառավարութիւնը բացարձակապէս կ'ընդդիմանայ այն պահանջումին թէ Չինու ամէնէն մեծ մարդիկը գլխատուին, թէ նաև կ'ընդդիմանայ Թաքուի և Չի Լիի ծովեզերեայ ամրոցներուն քանդմանը և թէ Բէքինի ամերիկեան դեսպան Պ. Քօնկըրի հրահանգ պիտի ղրկուի որպէս զի դէմ կենայ այդ տեսակ պահանջումներու։ Գէշ չըլլար եթէ գիտնալ տանք թէ քանի մը օր առաջ կ'ըսուէր որ Պ. Քօնկըր ուզածին պէս պիտի կրնար գործել։ Նիւ-Եորք Թայմզ խօսելով այն լուրին վրայ թէ միջազգային զինուորներու արշաւանքին ծախքը Չինէն պիտի պահանջուի, կ'ըսէ թէ Մ. Նահանգաց արտաքին գործոց նախարարութեան պաշտօնատարները չեն հաւատար որ կարելի ըլլայ այդ տեսակ գործերու ձեռնարկել պատուաւոր եղանակով և թէ երբ անդադար արշաւախումբերուն թիւը կ'աւելցուի, ըսել է որ պահանջուելիք հատուցումը ահագին գումարի մը վերածելու մտադրութիւն մը կայ։ Միւս կողմէ ամերիկեան ուրիշ լրագիր մը սապէս կ'ըսէ. — «Երբ առաջուընէ յայտարարուի որ Չին պիտի չկրնայ վճարել պահանջուելիք հատուցումը և թէ եղած պահանջումներու միակ նպատակն է Չինու ամբողջութիւնը պահպանելու սկզբունքը բռնադատել, ատիկա լաւ գաղափար մը չի տար Լորտ Սոլզպըրիի, Ֆոն Պիւլով կոմսին, Պ. Տէլքասէի և ուրիշ նախարարներու մասին։» Շահեկան է գիտնալ թէ Մ. Նահանգաց արտաքին գործոց նախարարութիւնը ի՛նչ կը խորհի այդ մասին։

Պրիւսէլ. — Թի գնդապետը, Քօնկոյի երկաթուղիներուն տնօրէնը, այսօր Նիւ-Եորքէն ճամբայ ելաւ Պէլճիքա դառնալու համար։ Գնդապետը յաջողեցաւ ամերիկացի դրամատէրներէ գնել Հան-Քէուէն մինչև Քանթօն շինուելիք երկաթուղիին մէկ մասը։ Պէլճիքացիներու խումբ մը յանձն պիտի առնէ ամբողջ գիծին և բոլոր ճիւղերուն շինութիւնը։

Բէքին. — Հաշտութեան բանակցութեանց յապաղումը դժգոհութիւն կը պատճառէ Բէքինի օտարականներուն՝ որոնք կը վախնան թէ այդ յապաղումները մի՛ գուցէ աւելի շատցնեն դժուարութիւնները։ Օտարականները կը յանձնարարեն որ բանակցութիւնները եւրոպական մայրաքաղաքի մը և կամ Ուաշինկթընի մէջ կատարուին և թէ պայմաններուն վրայ համաձայնելու պաշտօնը լիազօր պատուիրակներու յանձնուի։

Բէքին, 21 Նոյեմ. — Լի-Հունկ-Չանկ կը ծանուցանէ թէ Եու-Զանկի անուանումը՝ իբրև կառավարիչ Հու-Բէի՝ ետ առնուած է։ Ատիկա անշուշտ արդիւնք է Բէքինի անգլիական նոր դեսպան Սըր Էրնէսթ Սաթօուի ազդու բողոքներուն։ Հօ-Նանի գանձապետ Չինկ-Հսինկ որ Եու-Զանկի յաջորդած է, հոս իր նախորդին չափ օտարներու թշնամի կը նկատուի, ինչ որ նոր ապացոյց մըն է չինական կառավարութեան անհաշտ ընթացքին։ Սըր Չի-Չէն-Լօ-Ֆէն-Կու, Լոնտոնի չինական դեսպանը, կ'երևայ թէ սեպտ. 21ին ծանուցած է Անգլիոյ մայրաքաղաքին մէջ թէ Պոքսըրները բնաջինջ ընելու համար հրամանագիր մը հրատարակուած է։ Տարակուսելի է, սակայն, թէ դեսպանը յետոյ ծանուցած ըլլայ որ Պոքսըրներու գլխաւոր պետերէն մէկը՝ Թու-Զանկ Հու-Բէի կառավարիչ ընտրուելով և թէ Բէքինի նշանաւոր կառավարիչը՝ Զանկ-Լի որ առանց արգիլելու ներկայ գտնուեցաւ Բէքինի բոլոր օտար հաստատութեանց քանդուելուն, որ առանց միջամտութեան փորձ մը ընելու դիտեց քրիստոնեաներու և չինացի քրիստոնեաներու սպանութիւնը, և որ թելադրիչը եղաւ Գերմանիոյ դեսպան Ֆոն Քէթէլէրի սպանութիւնը առաջ բերող դէպքերուն, նախագահ ընտրուեցաւ հասոյթներու դիւանին։ Օտար դեսպանները որոշեցին որ իրենց հաւաքական ծանուցագրին մէջ ցոյց տան Չինացիներուն չարակամութիւնը, որով սխալ ու նպատակաւոր լուրեր կը տարածեն օտար երկիրներու մէջ։ Ծանուցագրին հաղորդուելուն ալ պարապ տեղը յապաղածն է Տէրութեանց շահերուն հակառակութեանը հետեւանքով։

Պերլին, 22 Նոյեմ. — Վոսիշէ Զայթունկ դառնապէս կը մեղադրէ Մ. Նահանգները, ըսելով թէ այն տեսակ քաղաքականութեան մը կը հետեւին որ Տէրութեանց միջեւ անհամաձայնութիւն առաջ բերելու և Չինու ընդդիմութիւնը քաջալերելու հանգամանքը ունի։ Ուրիշ լրագիրներ ալ միևնոյնը կ'ըսեն և ցաւ կը յայտնեն թէ Ֆոն Պիւլով կոմսին և Եւրոպայի ուրիշ պետական անձնաւորութեանց խօսքերը բոլորովին սխալ կը մեկնուին Ամերիկայի մէջ։

Պ. ՔՐԻՒԿԷՐ ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՄԷՋ

Ժամանումն Պ. Քրիւկէրի։ — Ընդունելութիւնները Մարսիլիոյ մէջ. — Պ. Թուրէլի եւ ծերակուտական Պ. Բօլիսի ճառերը. — Պ. Քրիւկէրի ճառը. — Նոայի պանդոկին մէջ։

Մարսիլիա, 22 Նոյեմ. — Ժամը տասներմէկին հինգ մնացած նաւ մը կը բարեւէ դրօշակ մը բարձրացնելով իր մեծ կայմին վրայ։ Իսկոյն նաւածիգ մը կը տեսնուի, յետոյ Կէյտէրլանտի մէկ շոգենաւակին մէջ, զոր հոլանտական ծովային սպայ մը կը վարէ, կը տեսնուի նոյն ինքն Քրիւկէր նախագահը պաշտօնական համազգեստով։ Աննկարագրելի խանդավառութեամբ և որոտընդոստ ծափահարութեամբ մը կ'ընդունուի ժողովրդեան կողմէ. «Կեցցէ՛ Քրիւկէր, կեցցե՛ն Պօէրները»։ Նախագահին կ'ընկերանային Թրանսվալի եւրոպական ներկայացուցիչ տր. Լէյտս և Թրանսվալի նախարարները։ Շոգենաւակը կանգ առաւ քարափին առջեւ, տր. Լէյտս առաջին անգամ ցամաք ելաւ և ձեռքը նախագահին երկնցուց, որ հակառակ իր տարիքին, թեթեւաքայլ ոտք դրաւ Ֆրանսայի հողին վրայ։ Ժամը տասներմէկին հինգ կայ։ Պ. Քրիւկէրի թոռը՝ տիկին Էլօֆ և իր քոյրը ուրիշ շոգենաւակով մը քարափին մօտենալով ցամաք ելան։ Նախագահը իր աւանդական սեւ բլոտինկօթը հագած էր. իր գլխարկը ծածկուած էր շատ թանձր քրէբով մը որ քանիցս փաթթուած էր իրարու վրայ. կապոյտ ակնոցներ կը կրէր. ականջներուն քով ակնոցին թելերը թեթեւ պաստառով մը ծածկուած էին։ Նախագահին յուզումը կը նշմարուի։ Հակառակ իր կորովին՝ չի կրնար զսպել իր յուզումը։ Մեծ ծերունին կ'արտասուէ, և սրտայոյզ ուրախութեամբ մը, որ ամէնուն սիրտը կը ցնցէ, կը սեղմէ իրեն երկնցող ձեռքերը։ Պ. Թուրէլ որ Պօէրներու անկախութեան Մարսիլիոյ մասնախումբին նախագահն է, հետեւեալ խօսքերով բարի գալուստ մաղթեց Քրիւկէր նախագահին.

«Մարսիլիոյ ամբողջ համայնքին անունով, որուն հաւատարիմ թարգմանը ըլլալուս վստահ եմ, և Պօէրներու անկախութեան համար Մարսիլիոյ մէջ գումարուած մասնախումբին իբր նախագահ՝ պատիւ ունիմ, և ատիկա ամէնէն մեծ պատիւը կը համարիմ իմ կեանքիս, Ձեր Վսեմութիւնը ողջունելու և բարի գալուստ մաղթելու։

Պ. Թուրէլ իր յարգանքը յայտնելէ յետոյ նախագահին նկատմամբ, շարունակեց.

«Այս պահուս, պարոն նախագահ, պարբերութիւնները անօգուտ են։ Մեր յուզումը ձեզ կ'ըսէ ամէն բան, զոր ոչ մէկ խօսք չպիտի կրնար բացատրել։ Դուք մեզ պիտի հասկընաք, որովհետեւ այնպիսի ժողովուրդի մը մէջ կը գտնուիք, որ ջերմապէս փարած է իրաւունքի, արդարութեան, անկախութեան և ազատութեան մեծ գաղափարներուն։

— Պօէրներու անկախութեան համար Բարիզի մէջ գումարուած մասնախումբին նախագահ և ծերակուտական Պ. Բօլիս, հետեւեալ բանախօսութիւնը ըրաւ ժողովրդեան խլացուցիչ ժխորին մէջ, զոր հազիւ կարելի եղաւ լռեցնել քիչ մը.

«Պաշտօն ունիմ, ըսաւ, բարի գալուստ մաղթելու ձեզ, ոչ միայն այն բոլոր Ֆրանսացիներուն անունով, որոնք հոգւով ու սրտով իրենց համակրութիւնը յայտնած են մեր մասնախումբին, այլ և այն ամէն մասնախումբերուն անունով, որոնք այդ նպատակաւ կազմուած են միւս ժողովուրդներուն մէջ, ինչպէս Մ. Նահանգներու, Գերմանիոյ, Հոլանտայի, Զուիցերիոյ, Պէլճիքայի մէջ։ Առանց հերքուելու վախը ունենալու, նոյն իսկ կ'ըսեմ թէ կրնամ բարի գալուստ մաղթել ձեզ, յանուն Անգլիոյ, նկատելով որ այդ երկրին մէջ բոլոր բանիմաց և ուսեալ, ուղղամիտ, արդարասէր և խղճի տէր անձերը ցաւ կը զգան և տխրութեամբ կը հարցնեն թէ ի՛նչ գործելի և սատանայական մեքենայութիւններով իրենց հայրենիքը մղուած է այդ վայրենի և արիւնոտ պատերազմը ընելու հարաւային Ափրիկէի մէջ, իրենց հայրենիքը որ ցարդ յարգուած էր իբր ախոյեան իրաւունքի և անաչառութեան։ Ամբողջ աշխարհ, Պարոն նախագահ, զայրացմամբ հանդիսատես կ'ըլլայ ձեր հայրենիքին հասած մխաւին, և կը ծափահարէ ձեր դիւցազնական դիմադրութիւնը։ Բայց սահմաններ կան, ուրկից չի կրնար անցնիլ անաչառութիւնը, ինչ որ ալ ըլլան իր տրամադրելի ուժերն ու միջոցները։ Այսպէս, հակառակ ամէն երեւոյթներու, յամառ հաւատք մը ունինք երկու Հանրապետութեանց վերջնական յաղթանակին վրայ։ Այն պահուն իսկ երբ կառավարութիւնները, չափազանց խոհեմութեամբ ու եսասէր մտածումներով՝ չեն ուզեր վերջ տալ արիւնահեղութեան, մեր կարծիքը այն է թէ յուսահատելու տեղի չկայ։ Իրերուն ուժը ձեզի հետ է ակներեւ կերպով։ Բարեյոյսի գաղթավայրը, որուն ամէնէն կենդանի և ուժեղ ոստերն են Թրանսվալ և Օռանժի պետութիւնները, ի սկզբան հիմնուած է երկու երկիրներէ. Հոլանտայէ, որուն նշանաբանն է. «պիտի պահպանեմ» և Ֆրանսայէ, որուն նշանաբանն է. «Դուն քեզի օգնէ որ Աստուած ալ քեզի օգնէ։» Այն անսպառ կորովը որուն օրինակը կու տայ պզտիկ ժողովուրդը, ապացոյց մըն է թէ այդ երկու ժողովուրդներուն հոգին որքան կ'ոգեւորէ զայն։ Ցարատեւելով, դիմանալով և ներշնչուելով Մ. Նահանգներու մեծ Հանրապետութեան օրինակէն, որ նմանապէս ասկէ դար մը առաջ ստիպուեցաւ երկար ատեն կռուիլ իր անկախութիւնը ձեռք բերելու համար, միջամտելու ժամանակ կ'ընձեռէք յաւիտենական արդարութեան։ Եւ ատիկա պիտի ըլլայ։»

«Կեցցէ Քրիւկէր» աղաղակները ալ աւելի բազմաթիւ, կը թնդացնէին օդը։ Պ. Պ. Թուրէլի և Բօլիսի ճառերը ջերմապէս ծափահարուեցան։ Յետոյ հանդիսաւոր լռութիւն մը տիրեց, երբ տոքթ. Լէյտս Պ. Քրիւկէրի կը թարգմանէր Պ. Բօլիսի ճառը։ Յետոյ Պ. Քրիւկէր խօսք առաւ կորովի ձայնով մը, որուն մէջ կը նշմարուէր լաւ չզսպուած զայրացման մը նշանները։ Հոլանտեւալոէր լեզուով խօսեցաւ։ Երբ նախագահը աւարտեց իր բանախօսութիւնը, Պ. Քրիւկէրի թարգման Պ. վան Համէլ ֆրանսերէնի թարգմանեց զայն, որ ահաւասիկ.

«Շնորհակալութիւնս կը յայտնեմ Պօէրներու անկախութեան Բարիզի և Մարսիլիոյ մասնախումբերու նախագահներուն, իրենց բարի գալուստի և երջանկութեան մաղթանքներուն համար։ Շնորհակալ եմ նաև ժողովրդեան, իր անհամար համակրական ցոյցերուն համար, զոր, ինծի ըսին թէ, Ֆրանսայի ամէն կողմը պիտի գտնեմ։ Երջանիկ եմ ոտք դնելուս համար ազատ երկրի մը մէջ, ազատ հողի մը վրայ, ուր կը զգամ թէ կրնամ իբր ազատ մարդ խօսիլ։ Նաև շնորհակալ եմ կառավարութեան, որ ինծի և իմ ժողովրդեանս նկատմամբ ցոյց տուած իր համակրական ապացոյցներուն ի նշան անկեղծ սրտով ընդունեց զիս։ Թէև սուգի մէջ եմ, սակայն սիրայօժար կ'ընդունիմ ձեր ժողովրդեան խանդավառ ցոյցերը. իբր ապացոյց Ֆրանսայի բոլոր համակրութեանց։ Ահռելի պատերազմ մըն է որ կը մղեն մեր դէմ, և Ճէյմսընի արշաւանքէն ի վեր, որ ուզած էր երկու Հանրապետութիւնները ձեռք անցընել, առանց հրացան մը պարպելու, երբեք չեմ դադրած ազգերու իրաւարարութիւնը պահանջելու։ Ու միշտ մերժեցին զայն, Սակայն, կարծեմ թէ, եթէ Անգլիա լաւ տեղեկացած ըլլար, պիտի ընդունէր այդ իրաւարարութեան առաջարկը։ Մեզի դէմ մղուած պատերազմը բարբարոսներու պատերազմ մըն է։ Այդ կարգի պատերազմներու ներկայ գտնուած եմ և սակայն երբեք չեմ տեսած որ այն տեսակ բարբարոսութիւններ գործուին ինչպէս այսօր մեր երկրին մէջ։ Այնքան նեղութիւններով, տաժանքներով շինած մեր ագարակները կ'այրեն, կը վտարեն այն կիները, որոնց ամուսինները պատերազմի դաշտը կը գտնուին և վայրագութեամբ իրենց զաւակներէն կը բաժնեն զանոնք, կերակուրէ և անհրաժեշտ բաներէ զրկելով զանոնք։ Բայց ինչ որ ալ ընեն, անձնատուր չպիտի ըլլանք երբեք։ Մինչև վերջը պիտի կռուինք։ Մարդոց արդարութիւնը թերեւս չխակցի մեզի, բայց մենք յոյս դրած ենք Աստուծոյ արդարութեան վրայ։ Եթէ Թրանսվալ և Օռանժ իրենց անկախութիւնը կորսնցնեն, պզտիկ ժողովուրդը ամբողջովին պիտի մեռնի իր կիներով ու տղաքներով։ Անձնատուր չպիտի ըլլանք երբեք։»

Նախագահին բանախօսութիւնը լաւ թարգմանուելով ու կարդացուելով մեծ տպաւորութիւն առաջ բերաւ։ Ժողովրդեան մէջէն ոմանք կ'արտասուէին։ Այդ պերճախօս բանախօսութեան առաջ բերած տպաւորութիւնը շատ խսկծեցուցիչ էր։ Միշտ սա աղաղակները կը բարձրանային. «Կեցցէ՛ Քրիւկէր, կեցցե՛ն Պօէրներ»։ Նախագահին ժամանման ատեն քանի չափ Անգլիացիներ Մարսիլիա եկած ու պանդոկ մը իջած էին։ Ատոնք սուլեցին ամբոխը և ժողովրդեան վրայ դրամ նետեցին. տասնհինգ Ֆրանսացիներ ուզեցին պանդոկ մտնել, և փոխադարձ ցոյց ընել, սակայն դուռները խիստ գոցուեցան։ Նոյն պանդոկին մէջ բնակող հոլանտացիներ ալ բողոքեցին Անգլիացիներուն դէմ։

— Այն խուռն բազմութիւնը որ Պ. Քրիւկէրի կը հետեւէր, մինչեւ Նոայի պանդոկը գնաց, բայց դուռները փակուեցան։ Այդ միջոցին քանի մը հոգի թեթեւապէս վիրաւորուեցան։ Պատուիրակութեանց պետերը իրենց դրօշներով դանդոտը մտան. հոն մեծ սրահին մէջ ընդունուեցան Պ. Քրիւկէրի կողմէ։ Նորէն համակրական խանդավառ ցոյցեր եղան։ Կէսօրին նախագահը պատշգամ ելաւ և ջերմապէս ողջունեցաւ ժողովուրդէն։ Տոքթ. Լէյտս կ'ըսէ թէ շատ գոհ է եղած ընդունելութենէն։

ԹՐԱՆՍՎԱԼԻ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

Լորտ Ռոպէրթսի հեռագիրը — Զինուորական գործողութիւններ. — Տէվէթ եւ Շթայն. — Կատաղի կռիւ մը. — Լորտ Ռոպէրթսի արկածը. — Վտարուած Գերմանացիներ։

Լոնտոն, 21 Նոյեմ. — Լորտ Ռոպէրթս Նոյեմ. 20 թուականով հետեւեալը կը հեռագրէ Եոհաննէսպուրկէն.

«Հըրթըր կը տեղեկագրէ թէ գրեթէ ութ հարիւր Պօէրներէ բաղկացած զօրախումբ մը Վէնթտորբէն Վէբէնէրի վրայ քալեր և յետոյ ետ դարձեր է։ Ուիլ կը ծանուցանէ Սթանտէրթընէն թէ Նոյեմ. 19ին Ուաթէրվալս-Տրայֆի մէջ զինուորական փոքր կայան մը յարձակում կրեր և անգլիական զինուոր մը վիրաւորուեր է. նաև թէ անգլիական զօրախումբ մը վաներ է Պօէրները Սթանտէրթընի արեւմտեան կողմը, Վալի և Քլիբի միջեւ տեղը. նաև արջառներ և պաշար առեր է Պօէրներուն ձեռքէն։ Անգլիացիներէն զինուոր մը մեռեր և սպայ մը վիրաւորուեր է։ Նոյեմ. 19ին Նաթալի՝ Աս-Վօկէլս-Քոբէէի կայանէն ետ մղեր է երկու հարիւր Պօէրներ որոնք դէպի Վէնթէնպուրկ նահանջեր են։ Լիթըլթըն զօրավարը կը տեղեկագրէ թէ Նոյեմ. 19ին Պալմորայի հարաւային արեւմտեան կողմը անգլիական յառաջապահներ յանկարծակի յարձակում մը կրեր են։ Այդ գործողութեան մէջ Անգլիացիներուն կորուստն է 7 մեռեալ ու 5 վիրաւոր. սպայ մը ու 30 զինուորներ ալ գերի ինկած են։ Անգլիացիները քիչ վերջը նորէն ձեռք անցուցեր են այդ տեղը։ Զօրս Պօէրներ գերի բռնուեր և հինգ Պօէրներ ալ վիրաւոր գտնուեր են։ Հըրթըր մանրամասնութիւններ կը հաղորդէ Պօէրներու մէկ նոր յարձակումին նկատմամբ Սթէյտընի փակոցներու զինուորական մէկ դիրքին վրայ, ուր հարիւր զինուորներ կային։ Նոյեմ. 16ին Պօէրները կը յարձակէին տասը հոգինոց շրջուն պահակախումբի մը և նոյն դիրքին վրայ։ Պահակախումբը երեք մեռեալ ունենալէ և ռազմամթերքները սպառելէ ետքը անձնատուր եղեր, բայց յետոյ արձակուեր է. իսկ զինուորական դիրքը մինչեւ իրիկուն սոսկալի կրակի մը դիմադրեր է և անձնատուր չէ եղեր։ Պօէրները իրիկուան ետ քաշուեր են։ Բնիկներէ առնուած տեղեկութիւններու նայելով, վեց մեռեալ և 16 վիրաւոր ունեցեր են։ Անգլիացիներուն կորուստն է երկու զինուոր։

Քրոնշթատ, 17 Նոյեմ. — Ընդհանրապէս կը կարծուի թէ Տէվէթ ու Շթայն կը գտնուին Քրոնշթատի և Վալի միջեւ տեղը՝ երկաթուղիին արեւմտեան կողմը։ Տըլի գնդապետը գրաւեց Ռէնոսթէրս-Քոբէէն։ Պօէրները Լաս-Տիամոնտսի հանքը մտան առանց վնաս մը հասցնելու։ Պօէրի մը դիակին վրայէն Թապանչուի մօտ՝ գտնուեցաւ անոր օրագրութիւնը մարտ 9էն մինչեւ հոկտ. 24։ Անգլիացիները այդ օրագրին պարունակութենէն կը հետեւցնեն թէ Պօէրները դժգոհ են, վհատած ու ամէն բանէ զրկուած են։ Հոկտ. 23ին օրագրութիւնը սապէս կը նկարագրէ Տէվէթ զօրավարը որ բանակէտը հասաւ. — Միջահասակ մարդ մըն է, կարմիր մօրուքով և կրակոտ աչքերով։ Բառին բովանդակ նշանակութեամբ մարդ է։ Թէեւ լաւ ատենաբան մը չէ, սակայն ըսածը կը հասկցուի. կրնայ ուզած տեղէն անցընել զինուորները։ Զօրավարը այնչափ լաւ նկարագրեց իր զինուորական վերջին գործողութիւնները որ ընդհանուր խանդավառութիւն առաջ բերաւ։»

Պլօմֆօնթայն. — Պօէրները, որոնց կը հրամայէր մօրթ Պրանտ, Պաքէրսրանի մէջ, Նոյեմ. 18ին յաղթուեցան մեծ կորուստներ տալով։ Անգլիական թնդանօթները նախ զանոնք վանեցին բարձունքներէն. յետոյ նիզակաւորները քանի անգամներ ինկան Պօէրներուն ետեւէն՝ բոլորովին պարտութեան մատնելով զանոնք։ Հետապնդումը շարունակուեցաւ քանի մը մղոն տեղ։ Պրանտ հրամանատարը վիրաւորուեցաւ։ Կը կարծուի թէ Անգլիացիներուն կորուստը քիչ է։

Լոնտոն, 22 Նոյեմ. — Լորտ Ռոպէրթս կը հեռագրէ. — «Կիրակի օրը ձիս ինկաւ երբ վրան կը գտնուէի. թեթեւապէս վիրաւորուեցայ։ Պաշտօնս կը շարունակեմ. կը յուսամ թէ քանի մը օրէն բոլորովին աղէկնամ։»

Պերլին. — Համագերման դաշնակցութիւնը ձեռք առաւ Թրանսվալէն վտարուած Գերմանացիներուն խնդիրը. հրաւիրեց զանոնք հատուցում պահանջելու։ Դաշնակցութիւնը ինք պիտի վճարէ որ և է ձեռնարկի համար ըլլալիք ծախքերը։

ԶԱՆԱԶԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Տէլակոայի խնդիրը. — Սարա Պէրնար եւ Քօքլէն՝ Նիւ-Եորքի մէջ. — Ճափոնի դահլիճը։

Լոնտոն, 21 Նոյեմ. — Պէրնի իրաւարարական ատեանին կողմէ Տէլակոայի երկաթուղիին խնդրին համար որոշուած դրամական հատուցումը այսօր, կէս օրին, Բորթուկալի կառավարութեան ներկայացուցիչներուն կողմէ յանձնուեցաւ Անգլիոյ Պանքային որ անմիջապէս պիտի բաշխէ բաժնետէրերուն։ Կը յիշուի թէ որոշուած գումարը գրեթէ մէկ միլիոն անգլիական ոսկի է. ատոր հարիւր հազար ոսկին ամերիկեան բաժնետէրերու կը վերաբերի։ Տէլակոայի խնդիրը այդ կերպով բոլորովին աւարտած է։

Նիւ-Եորք. — Տիկին Սարա Պէրնար ու Պ. Քօքլէն երէկ առտու Նիւ-Եորք հասան Աֆրիքն շոգենաւով։ Ուղեւորները շատ նեղուած էին ծովին գէշութենէն. Պ. Քօքլէն այնչափ աւրուած էր որ ցամաք ելած ատեն խօսելու կարողութիւն չունէր։ Քարափին վրայ ժողովուրդը խուռն բազմութեամբ կը սպասէր շոգենաւին ժամանմանը։ Երբ Սառա Պէրնար երեւցաւ, ամէն կողմէ «Կեցցէ՛»ի ձայներ լսուեցան։ Բազմութիւնը այնչափ շատ էր որ ոստիկանները պարտաւորուեցան ճամբայ բանալ գաւազանի թեթեւ հարուածներով. ոստիկան մը նոյն իսկ պարտաւորուեցաւ թեւը առնել մեծ դերասանուհին։ Լրագիրները մեծ զարմացում կը յայտնեն Սարա Պէրնարը այդչափ երիտասարդ տեսնելնուն համար։ Թղթակից մը հարցուց անոր թէ ի՛նչ կ'ընէ երիտասարդութիւնը այդպէս պահելու համար։ «Ոչինչ, պատասխանեց, Սարա Պէրնար, ժպտելով. բնականէն երիտասարդ եմ։» Երկուշաբթի իրիկուն էր որ մեծ դերասանուհին Էկլօնը պիտի ներկայացնէ Կարտընթէաթրի մէջ։ Ամէն կողմէ տոմսակ կ'ուզուի, վասն զի մեծ հետաքրքրութիւն մը կայ Սարա Պէրնարը բաղդատելու ամերիկացի Մօտ Ատամս դերասանուհիին հետ որ այս միջոցիս մեծ անուն հանած է Էկլօնի դերին մէջ։

Եոքոհամա. — Գայթակղական դէպք մը կը սպառնայ տապալել Իթօ մարքիզին նորակազմ նախարարութիւնը, նաև քաղաքական շրջանակներուն մէջ իրական սրտաբեկութիւն մը առաջ կը բերէ։ Հանրօգուտ շինութեանց նախարար Պ. Հօշի-Թօրու, երբեմն ատենապետ Ճափոնի Երեսփ. ժողովին կաշառք ընդունած ըլլալու համար ամբաստանուած և ձերբակալութիւնը մօտալուտ է։ Պատերազմական նախարարը արդէն հրաժարած է այդ գայթակղութեան հետեւանքով։ Շատ հաւանական կ'երեւայ որ ամբողջ դահլիճը հրաժարի։

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ. — Պետական Խորհուրդին քաղաքային ճիւղին անդամ անուանուեցաւ Մուսուլի նախկին կուսակալ Սալիհ փաշա։

— Թէհրանի օսմ. դեսպանատան պարսկերէնի քարտուղար Հասան Խան Շէվքէթ միանգամայն Թէհրանի օսմ. պատուակալ ընդհանուր հիւպատոս անուանուեցաւ։

— Ամարէ գաւառին (Պասրա) կառավարիչ անուանուեցաւ Միւնթէֆիք գաւառին (Պասրա) կառավարիչ Հիւսնի պէյ, որուն յաջորդեց Այնթապի նախկին գայմագամ Իհսան փաշա։

— Միւթէմաիզի աստիճան տրուեցաւ Ինիպայի նախորդ գայմագամ Մէհմէտ Րիւշտի պէյի։ Սալիսէի աստիճան՝ Մարզուանի վաճառականներէն Քիրէմիտճեան Կարապետ էֆ.ի։

— Երրորդ կարգի Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ առաջնակարգ վաճառական Նիւլպէնկեան Գալուստ էֆ.ի։ Երրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ առաջնակարգ վաճառական Նիւլպէնկեան Գառնիկ էֆ.ի։

ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ ծննդեան տարեդարձին առթիւ ազատ պիտի արձակուին այն բանտարկեալները որոնք իրենց պատժին երկու երրորդ մասը աւարտած են։ Գրուեցաւ ձեռնհաս պաշտօնարանին որ այդ կարգի բանտարկեալներուն մէկ ցուցակը պատրաստուի։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՃԱՊՈՆ. — Գերման կառավարութիւնը ընդունեց օսմ. կառավարութեան այն առաջարկութիւնը թէ Թուրքիոյ գերման դեսպանին յանձնուի Ճափոն գտնուող օսմ. հպատակներուն շահերու պաշտպանութիւնը. նաև այդ դեսպանը հարկ եղած դիմումը ընէ Ճաբոնի կառավարութեան մօտ, որպէս զի տեղւոյն իսլամներուն գերեզմանատուն մը յատկացուի։

ԱՒՍՏՐԻՈՅ դեսպան Պարոն Ֆոն Քալիչէ շաբաթ օրը ծանոյց Բ. Դրան թէ Պարոն Պրաուն և երկրորդ թարգման Պ. Օթթօ Աւստրիոյ-Հունգարիոյ կառավարութեան կողմէ պատուիրակ կարգուած են՝ առեւտրական դաշնագրին բանակցութիւններուն համար։

ՌՈՒՍԻՈՅ դեսպան Պ. Զինովիէվ կիրակի իրիկուն ճաշ մը տուաւ, որուն ներկայ գտնուեցան դեսպանատան ու հիւպատոսարանի գլխաւոր պաշտօնատարները և քանի մը հիւրեր։

ՖԻՆՆԵՐԻ Պատրիարքարանին գործակատարը, երէկ, կրթական նախարարին ներկայացուց այն տասներկու յոյն ուսանողները որոնք, կայս. Իրատէի մը համաձայն, պետական բարձրագոյն վարժարանները պիտի ընդունուին։ Ասոնցմէ մէկը՝ Նորկի Լագարիտիս՝ նախարարին ներկայութեանը ճառ մը խօսելով երախտագիտութիւն յայտնեց իրենց նկատմամբ եղած կայս. շնորհքին առթիւ և բարեմաղթութիւններ ըրաւ Վեհ. Սուլթանին համար։

ՑԱՄԱՔԱՅԻՆ երկրաչափական վարժարանին զինուորական ճիւղէն շրջանաւարտ եղած թնդանօթաձիգ ու ամրաշէն զինուորներու սպաները և քաղաքային ճիւղին ընթացաւարտները երէկ օրինական երդումը ըրին՝ թնդանօթարանի և զինուորական վարժարաններու ընդհանուր վերատեսուչ Զէքի փաշայի և ուրիշ պաշտօնատարներու ներկայութեանը, Ն. Վսեմութիւնը ճառ մը խօսելով ըսաւ թէ լաւ ծառայութիւնը և հաւատարմութիւնը զինուորի մը համար ամէնամեծ երանութիւն և փրկութիւն մըն է թէ՛ հոս և թէ՛ հանդերձեալին մէջ։ Յետոյ բարեմաղթութիւններ եղան Վեհ. Սուլթանին համար։

ՄԻԼՔԻՒԷԻ վարժարանին մէջ, կայս. Իրատէի մը համաձայն, երէկ Մարգարէին ծննդեան գիրքին ընթերցումը կատարուեցաւ և յետոյ թէ՛ նոյն վարժարանի բարձրագոյն դասարաններուն և թէ երկրորդական ճիւղին մրցանակաբաշխութիւնները տեղի ունեցան։ Հանդէսէն առաջ սեղան մը տրուեցաւ ուսուցիչներուն և ուսանողներուն։ Մրցանակաբաշխութիւնը կատարուած սրահը զանազան վերտառութիւններով և օսմ. դրօշներով զարդարուած էր։ Ժամ 7ին մօտ հասաւ կայս. պալատան քարտուղարներէն Ճէվատ պէյ որ Վեհ. Սուլթանին կողմէ ղրկուած էր։ Ժամ 8ին սկսաւ հանդէսը։ Նախ և առաջ Ճէվատ պէյ խօսեցաւ, ըսելով որ Ն. Վեհափառութիւնը միշտ իր բարձր հովանին ու համակրութիւնը կը շնորհէ Միլքիէէ վարժարանին։ Ճէվատ պէյ Վեհ. Սուլթանին կայս. բարեմաղթութիւնը հաղորդեց վարժարանին ուսուցիչներուն և ուսանողներուն որոնք երեք անգամ «Բատիշահըմ չոք եաշա» գոչեցին։ Կարգաւ բանախօսեցին նաև վարժարանին տնօրէն Րէճայի պէյ և շրջանաւարտներէն առաջին հանդիսացող Իսմայիլ Հագգը էֆ.։ Յետոյ կատարուեցաւ մրցանակաբաշխումը։ Տնօրէն Րէճայի էֆ. շրջանաւարտներուն և առաջին կարգի մրցանակ ստացողներուն յանձնեց Վեհ. Սուլթանին կողմէ շնորհուած թանկագին առարկաները։ Միլքիէէի բարձրագոյն դասարաններու շրջանաւարտներուն թիւն է 40 որոնց 38ը Իսլամ, 1ը Յոյն և 1ը Հրեայ։ Միլքիէէի երկրորդական ճիւղին շրջանաւարտներուն թիւն է 73 որոնց 68ը Իսլամ, 1ը Հայ (Մարգար Հայրապետեան), 3ը Յոյն և 1ը Հրեայ։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ դեսպան Պ. Քոնսթան երէկ Բ. Դուռը գնաց և տեսակցեցաւ Մեծ-Եպարքոսին ու արտաքին գործոց նախարարին հետ։

ԴԱՄԱՍԿՈՍԷՆ երէկուան թուականով կը հեռագրեն թէ այն աւազակները որոնք Համայի և Հոմսի միջեւ կառքով երթեւեկող ուղեւորներուն վրայ կը յարձակէին, ձերբակալուեր և ամէնքն ալ յանձնուեր են դատական պաշտօնեաներուն։

ՄԱՆԱՍՏԻՐԻ մէջ անցեալները կատարուեր է բացումը հիւանդանոցի մը որ կառուցուած է Գաչիրէի մէջ մեռած Տիմիթրի անուն անձի մը կողմէ կտակուած չորս-հինգ հազար ոսկիի գումարով մը։

ՀԻՃԱԶԻ երկաթուղիին շինութեան ծախքին համար Այտընի նահանգին զանազան կողմերէն 26,000 ղրշ.ի գումար մը ղրկուած է նահանգին կեդրոնական յանձնաժողովին։ Իզմիրի երկաթուղիներուն գործիչները ու գործիչի օգնականները իրենց մէյմէկ ամսաթոշակները նուիրած են Հիճազի երկաթուղիին շինութեան ծախքին համար։

— Կալկաթայի մէջ հրատարակուած Պարսկերէն լրագիր մը հրաւէր կը կարդայ Պարսկաստանի ժողովուրդին որ Հնդկաստանի մէջ եղածին պէս, հանգանակութիւններ կատարուին Հիճազի երկաթուղիին շինութեանը համար։

— Պէօյթէնէճէի իսլամները, տեղւոյն օսմ. ընդհանուր հիւպատոս Րէֆիգ պէյի միջոցաւ բաւական գումար մը ղրկած են ի նպաստ Հիճազի երկաթուղիին շինութեան։

ԹԻՐՄԱՆԻԻ ելեկտրական գործարանը աւելի պիտի ընդարձակուի 16,100 ղրուշի ծախքով մը։

ԻՏԱԼԱԿԱՆ դեսպանատան խորհրդական Կալլինա կոմսը որ բացակայ կը գտնուէր, առջի օրը մայրաքաղաքս դարձաւ։

Պ. ՌԱՄՊԵՐ, Ռէժիի ընդհանուր տնօրէնը, առջի օրը, քանի մը պաշտօնեաներու հետ Մուտ-Նիա գնաց Ռէժիի Սայեաս շոգենաւով։

ՄԻՋԵՐԿՐԱԿԱՆԻ ռուսական նաւաբաժնին հրամանատար ծովակալ Պիրիլեւ Պէյրութէն Սուտան ուղեւորեր է։

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ժողովին ուրբաթ օրուան նիստին մէջ տոքթ. Վիլի ծանոյց թէ քանի մը տուներու և վարժարաններու մէջ կարմրախտի (սքարլաթին) դէպքերու հանդիպած է։ Տասնհինգ վարակեալներէն մէկ քանին թեթեւ անցուցած են։ Տուն մը մէջ այդ ախտէն բռնուած տղայ մը իբրեւ արեան բորբոքում ունեցող դարմանուեր է առանց մեկուսացնելու, որով քանի մը օր ետքը հիւանդին եղբայրը վարակուեր է սաստիկ կարմրախտէ։ Տոքթ. Վիլի ժողովին ուշադրութիւնը հրաւիրեց այդ տեսակ մը գէտ դայեակներու վրայ։ Տոքթ. Վիլի ըսաւ նաև թէ վերջին շաբթուն Թոփատապի մէկ և Իֆլուէնցայի երեք դէպքեր տեսած է։ Տոքթ. Նուլիս ալ ըսաւ թէ Կ. Պոլսոյ մէջ պատահած մահերու մասին բժշկական ժողովը ճիշդ տեղեկութիւն չի կրնար առնել, թէ Թաքձվալի մէջ կարմրախտէ երկու դէպքեր պատահած են որոնց մասին և ոչ մէկ բժիշկի տեղեկութիւն տրուած է և թէ Պոլսոյ կողմը Թիփոյէ քանի մը դէպքերու մասին շատ քիչ տեղեկութիւն տրուած է։ Տոքթ. Նուլիս առաջարկեց որ այդ մասին միջոցներ ձեռք առնուին։

ՏՐԱՊԻԶՈՆԻ մաքսատան մէջ, կ'ըսէ Իգտամ, մաքսի փոխարէն 190 ղրուշի ընդունուած կապերտի մը փոխարէն 300 ղրուշ գին տուող եղեր է՝ անոր հետ ուրիչ քանի մը անարժէք ապրանքներ ալ գնելու պայմանով, բայց մաքսատան պաշտօնեաներէն մէկը 190 ղրուշի ինք գներ է այդ կապերտը, առանց նկատողութեան առնելու եղած առաջարկութիւնը։

ՀՌՈՄԻ օսմ. դեսպանատունը նորոգելու համար 16,600 ղրուշի վարկ մը տրըւած է։

ԱԼԱՇԷՀՐԻ Ռէժիի դէտերը իմանալով որ Գարաճալարէն ծխախոտ պիտի փախցուի, մացառներու ետին կը պահուըտին։ Քիչ ետքը կ'երեւան ծխախոտ բեռցած ձիերը։ Դէտերը՝ վեց հոգի՝ կ'ազդարարեն մաքսանենգներուն որ կենան, բայց ասոնք զէնքի կը դիմեն։ Երկու կողմէն ճիշդ երկու ժամ զէնք կը պարպուի. դէտերէն մէկը կողէն ծանրապէս կը վիրաւորուի. վերջապէս իրիկուն կ'ըլլայ։ Մաքսանենգները մթութենէն օգտուելով ձիերնին կը քշեն ու կը փախչին։ Դէտերն ալ իրենց վիրաւոր ընկերը առնելով Ալաշէհր վերադառնալ կը ստիպուին։

ՍԹԱՆԻՄԱՔԱՅԻ եկեղեցիին խնդրոյն համար հելլէն կառավարութիւնը նորէն դիմում պիտի ընէ Պուլկարիոյ մօտ։

ԱՆԳԼԻՈՅ լրագիրները կ'ըսեն թէ Կ. Պոլսոյ իտալական դեսպան Պ. Բանսամիւեննոյն պաշտօնով Լոնտոն պիտի փոխադրուի։

ՇՔՈՏՐԱՅԻ մաքսատունը, վերջին անձրեւներուն հետեւանքով, ողողուեր է, և ուրիշ տեղ մը պիտի փոխադրուի։

ԻՍՄԱԻԼ ՊԷՅԻ ՄԱՀԸ.— Բերայի կառավարչի օգնական Իսմաիլ պէյ որ բաւական ատենէ ի վեր հիւանդ էր, երէկ իրիկուն մեռաւ։ Յուղարկաւորութիւնը կը կատարուի այսօր։

ԹՈՔԱԽՏԻ ԴԵՂԸ.— Վիէննայի մէջ տոքդ. Ատոլֆ Հօֆի Թոքախտի դէմ դեղ մը գտեր է որ բաւական գոհացուցիչ արդիւնք կու տայ։ Առաջին աստիճանին մէջ գտնուողները բոլորովին առողջացեր են. իսկ միւս աստիճաններուն մէջ գտնուողներն ալ բաւական օգուտ տեսեր են։ Հիմա հարիւրէ աւելի վարակեալներ կը դարմանուին։ Այդ դեղին մէջ կայ նաեւ արսէնիք որ թէ՛ միքրոպները կը ջնջէ, թէ՛ մարմնոյն մէջ արեան կազմուելուն կ'օգնէ և թէ տենդն ալ կը փարատէ։ Դեղին հնարիչը գաղտնի չի պահեր իր գիւտը և դեղագիրը ուզողին կու տայ եղեր։

ՀԵԼԼԵՆԱԿԱՆ դեսպան Մավրոկորդաթօ իշխանը շաբաթ օրը Ֆէնէր երթալով այցելութիւն տուաւ Յունաց Ս. Պատրիարքին։

ՍՈՒՐՐԷԻ ՀԻՒՄԱՅՈՒՆԻ հանդէսը պիտի կատարուի արաբական ներկայ Շաապան ամսուան 15րդ օրը։ Էվգաֆի նախարարութիւնը հարկ եղած պատրաստութիւնները տեսած է և քանի մը օրէն պիտի յանձնէ Սուրրէ էմինի և Հէրէքէի կայս. գործարանին տնօրէն Աքիֆ պէյի։

ԽԱՐԲԵՐԴԻ մէջ ամերիկեան հիւպատոսութիւն մը հաստատուեցաւ։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ իշխանը Քաղաքային Արժանեաց պատուանշանի առաջին աստիճանը տուաւ տոքդ. Զանպաքօ փաշայի։

ՅՈՒՆԱՑ Ս. Պատրիարքը ապաքինած ըլլալով այսօր կը նախագահէ Սինոդին։

ԲԺՇԿԱԿԱՆ վարժարանի վերատեսչութիւնը ծրագիր մը մատուցանելով Մեծ-Եպարքոսին՝ առաջարկեց որ Կ. Պոլսոյ ու գաւառներու մէջ դեղի վաճառատուները տարին երկու անգամ քննուին և իւրաքանչիւր անգամին համար մէկ ոսկի վարձք առնուի՝ քաղաքային բժշկական վարչութեան սնտուկին համար։ Այդ ծրագիրը յանձնուեցաւ Պետական Խորհուրդին։

ՍՈՖԻԱՅԷՆ կը գրեն թէ պուլկար ոստիկանութիւնը երկու հարիւր հոգիէ բաղկացած գողերու ընկերութիւն մը երեւան հաներ է որ Պուլկարիոյ ամէն կողմերը կը գործէր և երկաթուղիի իւրաքանչիւր կայարանին մէջ գործակատարներ ունէր։ Շատերը ոստիկան-զինուորի հագուստով ծպտեալ կը պտտին եղեր։ Մինչեւ հիմա երեսուն հոգի ձեռք անցուած են։

ՎԷՊԻ ՆՄԱՆ ՈՃԻՐ ՄԸ.— Վերջերս Այտընի բանտէն Պոտրումի բանտը փոխադրուած չարագործներուն մէջ կայ մէկը որուն դատապարտութեան շարժառիթը կրնայ վէպի մը նիւթ ըլլալ։ Քառասուն տարի առաջ Լաչարէլ անուն Ֆրանսացի մը իր դեռատի կնոջ հետ Իզմիր կը փոխադրուի առեւտուրի համար և Այտընի քաղաքին մէջ տուն մը կը շինէ, ուր քսան տարի երջանիկ ժամանակ կ'անցընէ։ Այր ու կին երկուքն ալ Բարիզի առաջնակարգ ընտանիքներուն կը վերաբերէին։ Օր մը այդ տունը կ'այրի և Պ. ու Տիկին Լաչարէլ ալ չկըրնալով ազատիլ բոցերուն մէջ կը մեռնին։ Այն ատեն այնպէս կը կարծուի թէ դիպուածի մը արդիւնքն է։ Տեղական կառավարութիւնը ոճրի մասին որ և է ապացոյց չգտնելով քննութիւնները առաջ չի տանիր։ Դէպքը քիչ քիչ կը մոռցուի։ Այտընի մէջ գործարան ունեցող կին մը օր մը մատանի մը կը տեսնէ գործաւորուհիներէն մէկին մատը. այդ մատանին Տիկին Լաչարէլի մատը տեսած ըլլալը յիշելով քննութեան կը ձեռնարկէ և օր մը կը հարցաքննէ գործաւոր կինը, ըսելով անոր որ ճշմարտութիւնը եթէ յայտնէ, Պ. Լաչարէլի ժառանգորդները մեծապէս պիտի վարձատրեն զինքը։ Գործաւոր կինը կը խոստովանի ըսելով որ իր ամուսինը աջակցած է տունը այրողներուն, որոնք իր հին ընկերներն էին։ Գործարանին տէրը ոստիկանութեան իմաց կու տայ որ քննութիւն կատարելով կը հաստատէ թէ կնոջ խոստովանութիւնները ճիշդ են։ Ոճրին շարժառիթն էր գողութիւն. իսկ տունը այրուած էր ոճիրը ծածկելու նպատակով։

ԼՈՒՍԱՑԱՐԱՆ.— Բերա Բալասի և Սըմըբր Բալասի լուսացարանի վերատեսուչը որ այնչափ գնահատուած էր, աւելի ընդարձակ գործառնութիւն մը ընելու մտօք, Բերա, Ասմալը Մէսճիտ, 22 թիւ խանութին մէջ լուսացարան մը հաստատած է, և ամենաժամ կերպով ու անհաւատալի ըլլալու աստիճան արագութեամբ պիտի յանձնէ տրուած ճերմակեղէնները։ Բերա Բալասի և Սըմըբր Բալասի անունները ինքնին ո՛ր և է յանձնաբարութիւն աւելորդ կը դարձնեն այս նոր հաստատութեան համար։

ՊՈԼՍՈՅ Բարմաք Գաբու Թաղը նոյ կէչէճ խանին մէջ Խարբուծլը Ակմէտ և Տրակոն Ակմէտ 22 ղրուշի խնդրի մը համար կռուի բռնուեցան։ Երկրորդը դաշոյնով ծանրապէս վիրաւորեց իր հակառակորդը։ Ոճրագործը ձերբակալուեցաւ. իսկ վիրաւորը որուն վիճակը ծանր է, հիւանդանոց տարուեցաւ։

ՁԿՆՈՐՍՈՒԹԻՒՆ.— Գավազէն կը հեռագրեն թէ սկումբրի ձուկերը ալ սկսեր են երեւալ։ Գումգաբուցի ձկնորս Եղիա, առջի գիշերը հինգ հարիւրի չափ սկումբրի որսացեր է։ Անմիջապէս հարիւր հատին երեսուն ղրուշ տուող եղեր է, բայց Եղիա ձկնարան զրկեր է, աւելի սուղ ծախելու նպատակով։

ՇԱՏԱԿԵՐ ԳՈՂ ՄԸ.— Անցեալ չորեքթու Պէօյիւքտէրէի մէջ Սըրրուճի անուն կնոջ մը տունը գող մտաւ. նախ խոհանոց գնաց և կէս օխայի չափ խորոված միս ուտելէ ետքը, հոն գտնուած մաս մը լուբիա և պանիր առնելով գնաց։ Ուրիշ գիշեր մը այդ տանը մօտը գըտնուած տունը մտաւ. հոն ալ նախ փորը կշտացուց և զոյգ մը լաստիկ ու հովանոց մը գողցաւ։ Վերջապէս այդ գողը մտած տեղը ուտելու փափաք մը ունի և ուրիշ բան չգպչիր։ Ոստիկանութիւնը քննութիւն կատարելով ձերբակալեց այդ գողը որ Մելքոն անուն Հայ մըն է։

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ.— Մնակեան էֆ.ի թատերախումբը՝ Բերայի մէջ իր տուած կիրակնօրեայ ներկայացումներուն գտած ընդունելութենէն քաջալերուած՝ գիշերային երեկոյթ մըն ալ կազմակերպած է։ Վաղը գիշեր, չորեքշաբթի, 15 Նոյեմ., Օտէոնի մէջ պիտի ներկայացնէ Հաւատ Յոյս եւ Սէր գեղեցիկ տրամը որուն պիտի յաջորդէ Դաւաք մը թէյ գօժէտին։ Այս երեկոյթը կազմակերպուած է ի նպաստ բազմավաստակ և ճարտար դերասան Ալիքսանեան էֆ.ի որուն նկատմամբ հանրութեան տածած համակրանքն ու գնահատումը տարակոյս չունինք որ իրական կերպով պիտի արտայայտուի վաղը գիշեր։ Պ. Ակօպճինոյի նուագախումբը միջնարարներուն պիտի նուագէ երաժշտական ընտիր հատուածներ։ Չափաւոր գիներ։

ՆՈՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ.— Շըմիզըրի իւնիվէրսէլ վաճառատան տնօրէնութիւնը իր ընտիր ապրանքները հանրութեան գնահատման արժանացնելու համար՝ որոշած է բոլորովին նոր դրութիւն մը ներմուծել. այն է որոշեալ օրերու մէջ իր գըլխաւոր ապրանքներէն իւրաքանչիւր տեսակը ցուցադրել հանրութեան, ընթացիկ գիներէն շատ աւելի աժան գիներով։ Կը յուսանք թէ մեր ընթերցողները պիտի գնահատեն այս զիջողութիւնը, քանի որ վաճառքները շատ նպաստաւոր գիներով կը վաճառուին այդ վաճառատան մէջ։ Այդ արտակարգ վաճառումները պիտի սկսին նոյեմբեր 15/28 չորեքշաբթի օրէն, երբ տեղի պիտի ունենայ ձեռնոցներու ցուցադրութիւնը, որուն գիները հրատարակուած են ծանուցմանց բաժնին մէջ։

ՊԷՏՔԵՐ կան որոնք անհրաժեշտ են։ Ամէն բաներնին գործերնին գիտցող մարդիկ իրենց պէտքերը կանուխէն կը հոգան։ Օրինակի համար ոտքերնուս լաստիկ և կամ անձրեւի համար հովանոց մը անպատճառ պէտք է։ Թէեւ հիմա օդերը լաւ են, բայց անձրեւները սկսելուն պէս, այդ անհրաժեշտներու պէտքը զգալի կ'ըլլայ և ամէն ոք կը վազէ խանութէ մը գնելու ի՛նչ որ կ'ուզէ։ Բայց այն ատեն ալ խանութները գնորդներով լեցուն կ'ըլլան և շատ անգամ մարդ՝ հապճեպով, իր ճաշակին համեմատ բան մը չկրնար գնել։ Ուրեմն հիմակուընէ գնեցէք ձեր հովանոցը Ղալաթիոյ հանրածանօթ հովանոցավաճառէն, ՄԻՀՐԴԱՏ ՀԱՅԿԱԶՆ, կամուրջին դէմ թիւ 9, ուր կը գտնուին ընտիր կերպասներ ալ, հին հովանոցներու վրան փոխելու համար։

ԵԹԷ ԿՈՒԶԷՔ

Լաւ հայերէնի (գրաբառ և աշխարհաբար) գրական ու իմաստասիրական շարադրութեանց, պատմութեան, ֆրանսերէնի թարգմանութեանց, նկարագրական, բանաստեղծական ու փիլիսոփայական վարժութեանց մասնաւոր բանասիրական դասեր՝ բանասէր անձ մը կ'ազդարարէ որ պատրաստ է այդ դասախօսութեանց կամ խորհրդակցութեանց տրամադրելի ժամերով ու պայմաններով, որոնց համար դիմել Արեւելքի խմբագրատունը և առնել իր հասցէն։ 2—7

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿ

Բ. Ց. ՄԱՀՃՈՒՊԵԱՆ
Ղալաթիա, Խավեար խան, թիւ 77
ԼՈՆՏՈՆԻ ԵՒ ԼԻՎԸՐՓՈՒԼԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿԻ ՎԵՐՋԻՆ ԳԻՆԵՐ
13/26 Նոյեմբեր 1900

Բպկ. պատրաստ	Նոյ. 5.38	Մրտ.|Ապր.	5.17
Ցոր. ՍէնԹալ քիլէով	Դեկ. 5/11	Մրտ.	6/0²/₈
Խաւուէ գանթար		Մարտ	34/6
Շաքար	»	Յուլ.	10/3

Ազգային Լուրեր

Ս. Պատրիարքը երէկ իր բնակարանին մէջ աշխատեցաւ։ Այսօր կը նախագահէ Կրօնական Ժողովոյ շաբաթական նիստին։

—Ուսումնական Խորհրդոյ որոշման համաձայն, Հրանտ Ասատուր և Յակոբ Գուրգէն էֆէնտիները որոնք կիրակի օր Գարթալ երթալով, Թաղ. խորհրդին հետ խորհրդակցութեամբ, վարժարանին բարեկարգութեան մասին տնօրինութիւններ ըրած էին, իրենց տեղեկագիրը պիտի մատուցանեն Ուսումն. Խորհրդոյ առաջիկայ նիստին։

—Ցաւով կը լսենք թէ մեր համակրելի աշխատակից և բարեկամ Տոքթ. Յովսէփ Տէր-Ստեփանեանի հայրը, Պատ. Յովհաննէս Տէր-Ստեփանեան, անցեալ կիրակի օր իր մահկանացուն կնքեր է Պարտիզակի մէջ։ Հանգուցեալը երկար ատենէ ի վեր կը տառապէր արդէն տաժանելի հիւանդութեամբ մը, կէս անդամալոյծ վիճակի մէջ։ Գիւղին բովանդակ բնակչութիւնը կը յարգէր զինքը իբր բարի հայր մը՝ որ գիտէր հասնիլ իր ամէն պէտքերուն։ Այս տեսակէտով մանաւանդ գեղը մեծ ցաւով մը համակուած է, զգալով կարեւորութիւնը կորուստին՝ զոր Պատ. Յովհաննէս Տէր-Ստեփանեանի մահը կը պատճառէ։ Մեր սրտագին ցաւակցութիւնները իր ընտանիքին ու զաւակներուն։

—Տնտեսական Խորհուրդը անցեալ ուրբաթ օր ամբողջութեամբ գումարուեցաւ։ Խորհուրդը իր այս նիստին մէջ նկատողութեան առաւ կեդր. սնտուկի 1901 տարւոյ համար ելեւմտից դիւանին կողմէ ծրագրեալ ելեւմտացոյցը, ինչպէս նաեւ կեդրոնական սնտուկի հասոյթներուն և ծախքերուն հաշուեկշիռը, և երկար խորհրդակցութենէ մը վերջ, որոշեց իր յառաջիկայ նիստին պատրաստել Ազգ. Վարչութեան ներկայանալի ելմտացոյցը։

—Պարսից Շահը Թավրէժ վերադառնալուն առթիւ, Դումարլուէն անցեր է, ուր տեղւոյն երկսեռ վարժարանին աշակերտները իրենց ուսուցիչներով և մէկ քանի հայ քահանաներ զինքը դիմաւորեր և բարի գալուստ մաղթեր են։ Տեղւոյն վարժարանին արհեստագիտական բաժնին ուսուցիչ Պ. Ս. Ֆրանքեան որ Շահին բնակած յարկը զարդարած էր, ինչպէս նաեւ Օրիորդ Եղիազարեան՝ որ իր ձեռագործը անձամբ ներկայացուցած էր, Ն. Վեհափառութեան պարգեւներուն արժանացեր են։

—Բ. Դրան իրաւագէտ-խորհրդական Վսեմ. Գաբրիէլ էֆ. Նորատունկեանի կինն ու աղջիկը՝ որոնք ժամանակէ մը ի վեր Եւրոպայի մէջ կը ճամբորդէին, Արեւելեան Ճեպընթացով մայրաքաղաքս վերադարձան։

—Գոհունակութեամբ կը ծանուցանենք այսօրուան Պաշտօնականներուն մէջ՝ թէ Վեհ. Սուլթանը բարեհաճած է Գ. կարգի Օսմանիյէ պատուանշան շնորհել ծանօթ վաճառական Գալուստ էֆ. Կիւլպէնկեանի և Գ. կարգի Մէճիտիյէ՝ Գառնիկ էֆ. Կիւլպէնկեանի, որ նոյնպէս ծանօթ է առեւտրական գործունէութեամբը։

—Մուշէն կը գրեն մեզ.—Պատրիարքարանէ հասած պաշտօնագիր մը կը հաստատէ որ Ռուսճուղի Որբախնամ Մարմինը Մշոյ աղջկանց որբանոցին մէջ չորս որբերու պաշտպանութիւնը ստանձնած է, իւրաքանչիւրին համար տարեկան վեց ոսկի յատկացնելով։ Հոգաբարձութիւնը այս որբերու ընտրութեան մէջ նախամեծարութիւն պիտի տայ Սպաղանք գիւղի և շրջականներու որբ աղջիկներուն։

«—Առաքելոց վանքի ազգ. որբանոցին մէջ, վերջերս երեք տղաք մեռան իրարու ետեւէ, մէկը թոքախտաւոր, միւս երկուքը պատսպարեալ։ Վարդախտի համաճարակին երեւէն էր, որմէ շատեր վարակուեցան, սակայն որբանոցի տղոց սընունդը միշտ տկար է ու անբաւական։ Հակառակ դրամական այնքա՛ն զոհողութեանց, կարելի չէ այս վանքին մէջ շնորհքով կարգ կանոն հաստատել։ Վանականները—մշակ, միարան, տնտես, են—ուղղակի և անուղղակի կերպով կը վնասեն որբանոցին։»

—Սոֆիայի մեր թղթակցէն.— «Պուլկար կառավարութիւնը այսօր վաւերացուց Պաղճեան վ. րդապետին ներկայացուցած առժամեայ մարմինը։ Այս անձինքները որոնք թեմական գործերուն օրինական շաւղով ընթանալուն նախանձախնդիր են, ժամանակին իբրեւ Պուլկար կառավարութեան դիմում ընելով պարզած էին թէ այդպիսի մարմնոյ մը վաւերացումը ապօրինութիւն պիտի ըլլայ, բայց կառավարութիւնը ամիսուկէս սպասեց և երբ տեսաւ որ Ազգային Պատրիարքարանը այս մասին Սոֆիայի Թաղ. Խորհրդոյ ո և է հրահանգ չէ ուղարկած, ատկէ հետեւցնելով որ Պաղճեան վարդապետ ընտրուած ո և է մարմին լուծելու և անոնց տեղը իր ուզած մարդիկը դնելու լիազօրութիւնը ունի, իրեն ներկայացուցած մարմինը վաւերացուց։ Հիմայ հոստեղի խորհող դասակարգին ուրիշ ընելիք չմնար բայց եթէ կամ խոնարհելով ընդունիլ Պաղճեան վարդապետին առժամեայ մարմինը՝ որուն անդամները բոլորովին անյարմար անձեր են, և կամ անտարբեր գտնուիլ այդ գործերուն նկատմամբ և ցաւիլ Ազգային Պատրիարքարանի կողմէ Պաղճեան վարդապետին ապօրէն ընթացքներուն նկատմամբ ցոյց տրուած անտարբերութեանը վրայ։ Հոստեղի Թաղ. Խորհրդոյ մէկ անդամը, որ ժողովրդեան լիովին վստահութիւնը կը վայելէ, և ամէն անգամ որ ընտրութիւն ըլլայ, թաղական կ'ընտրուի, անցած օր ինծի դառն սրտով կ'ըսէր թէ բազմաթիւ նամակներ ուղարկուած են Պատրիարքարան և ամիսներէ ի վեր ատոնց և ոչ մէկուն պատասխանը ստացուած է և կը գտնուի անանկ հովիւի մը ձեռք որուն գայթակղեցուցիչ արարքները զզուանք կ'ազդեն, և պատուոյ ու արժանիքի տէր մարդ՝ կ'ստիպուի թեմական գործերէ ձեռք քաշելով անտարբեր մնալ։ Ժողովրդին կողմէ ընտրուած Սոֆիայի Թաղ. Խորհուրդն ալ, նկատելով որ Պաղճեան վարդապետին ընտրած մարմինը հեռու է ո և է վստահութիւն ներշնչելէ, որովհետեւ իր մէջը կը պարունակէ անանկ անդամներ որ եկեղեցւոյ և որբերու հասոյթներու հաշիւը չեն ներկայացներ, հարկ դատած է Թաղ. Խորհրդոյ կնիքը, պաշտօնական գրութիւնը, Ազգային Պատրիարքարան զրկել և այսպէսով խուսափիլ ապօրէն կազմութեան մը անյարմար անդամներուն հետ ո և է պաշտօնական յարաբերութեան մէջ մտնելէ։ Թաղ. Խորհուրդը արդարեւ նոյն իսկ վարդապետէն կասկածելու իրաւունքը կ'ունենայ, երբ այս վերջինը կը յանդգնի պաշտօնի կոչել անանկ անձնաւորութիւն մը, որուն զեղծումները պաշտօնապէս հաստատուած են։ Առժամեայ մարմնոյն մէկ քանի անդամներն ալ հրաժարած են մասնակցիլ այդ ապօրէն կազմութեան, ազգային պատասխանատուութեան տակ չմնալու համար։ Կրօնական Ժողովոյ այն որոշումը որով Պաղճեան վարդապետ և իր պաշտպանեալ քահանան դատապարտուած են իրենց մէկ շատ անտեղի արարքովը, Պ. Գ. Կ.ին պատիւը արատաւորած ըլլալնուն համար, հոս մեծ ուրախութիւն պատճառեց և ժողովուրդը կը յուսայ որ Պաղճեան վարդապետին միւս ապօրէն գործերուն նկատմամբ ալ Ազգ. Պատրիարքարանը վաղ կամ անագան միեւնոյն արդարադատութիւնը ի գործ պիտի դնէ։»

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Գաբրիէլ էֆ. Տիւրկէրեանի ընդ. Օր. Ագապի Զըլճեանի ամուսնութեան առթիւ, փոխան ծաղկեփունջի մէկ օսմ. ոսկի նուիրած է Հիւանդանոցիս Կարապետ և Զարեհ էֆ.ք Գարագաշեան։

(Հոգաբարձութիւն)

Հեռագիր Այսօրուան

ՉԻՆՈՒ ԴԷՊՔԵՐ

ԲԱՐԻԶ, 26 Նոյեմ.— Հաշտութեան նախաչափ պայմանները՝ ֆրանսական ծանուցագրին հիման վրայ պատրաստուած՝ պիտի յանձնուին չինական պատուիրակներուն։

ԲԷՔԻՆ.— Անգլիական դեսպան Սըր Էրնէսթ Սաթօու այսօր վերադարձուց՝ Չինացիներու տուներէն առնուած դրամները՝ աւարառութեան պահուն։ Այդ Չինացիները պաշարումէն ի վեր թշուառութեան մատնուած էին, թէեւ շատերը իրենց տուները յանձնած էին բնիկ քրիստոնեաներուն։ Նախորդ դեսպան Սըր Քլոտ Մաքտոնալտ իր նոր պաշտօնատեղին՝ Ճափոն գացած ատեն՝ անգլիական դեսպանատունը ձգած էր այդ գումարը։ Թայմզի թղթակից տոքթ. Մորիսըն կողոպտուած Չինացիներուն ի նպաստ խօսելով պահանջեց որ գոնէ այդ գումարին մէկ մասը անոնց վերադարձուի։ Անգլիական դեսպանը իմանալով ամէնքն ալ վերադարձուց։ Բաօ-Թինկ-Ֆուի արշաւանքին մասնակցող Իտալացիները չքեղ մուշտակներ հագած էին։ Բնիկները թէեւ մետաքսէ հովանոցներ և այլն նուիրել ուզեր են, սակայն Իտալացիները օգտակար առարկաներ պահանջեր և նոյն իսկ մուշտակներ ցոյց տուեր են։ Այդ նուէրներուն վրայ, հրամանատարը ետ կեցեր է իբրեւ պատերազմական տուգանք 10 հազար թաէլ պահանջելէ։

ԲԱՐԻԶ.— Բէքինի ֆրանսական դեսպան Պ. Բիշոն կը հեռագրէ թէ բոլոր օտար դեսպանները վերջնական կերպով համաձայնած են Չինու առաջարկուելիք նախաչափ պայմաններուն վրայ։ Դեսպանները պիտի սկսին բանակցիլ Չինու պատուիրակներուն հետ, երբ իրենց կառավարութիւններուն հաւանութիւնը ստանան այդ մասին։

ՖՐԱՆՍԱ

ԲԱՐԻԶ.— Երեսփ. Ժողովը կը շարունակէ գաղթային նախարարութեան ելմըտացոյցին ընդհանուր վիճաբանութիւնները։ Առաւօտեան և իրիկուան նիստերուն մէջ վիճաբանութեան ենթարկուեցաւ կառավարութեան ծրագիրը՝ ոգելից ըմպելիներու համար։ Կարեւոր բան մը չկայ։

ԹՐԱՆՍՎԱԼ

ԼՈՆՏՈՆ.— Լորտ Ռոպէրթս Անգլիոյ կառավարութենէն նորէն քսան հազար զինուոր ուզեց։ Գանձը մերժեց այդ պահանջումը։

—Սէյլանէն կը հեռագրեն թէ պօէր գերիներու առողջական վիճակը շատ գէշ է, շատերը զանազան հիւանդութիւններէ կը տառապին։

—Հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Անգլիացիները միշտ կ'այրեն Պօէրներու ագարակները և կ'արտաքսեն բազմաթիւ Պօէրներ։

—Տէյլի Մէյլ կ'ըսէ թէ Քրիւկէր Նախագահը պիտի թախանձէ ֆրանսական կառավարութեան մօտ, որ Անգլիայէն խնդրէ իրաւարար ատեան մը կազմել, Հարաւային Ափրիկէի Հանրապետութիւններու խնդիրը կարգադրելու համար։

ԲԱՐԻԶ.— Քրիւկէր Նախագահը այսօր այցելեց Արուեստահանդէսը։ Քաղաքապետութեան Խորհուրդին դիւանը վաղը այցելութիւն պիտի տայ Թրանսվալի Նախագահին, որ անմիջապէս փոխադարձ այցելութեան պիտի երթայ քաղաքապետութեան պաշտօնարանը։

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

ՍՈՖԻԱ.— Տնտեսական ու ելմտական տագնապը օրէ օր հետզհետէ կը շեշտուի։ Կ'ըսուի թէ նախարարութիւնը պիտի լուծուի։

ՓՈՐԹՈՒԿԱԼ

ԼԻԶՊՈՆ.— Երեսփոխանական նոր ընտրութեանց արդիւնքը նպաստաւոր եղաւ կառավարութեան։

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

Լրագիրս մինչեւ մամուլը դրուած պահուն Վերջին Ժամու հեռագիր չըստացանք։

ՍԱԿԱՐԱՆ

Բաղդատաբար լաւագոյն են գիները և օսմ. թուղթերը մանաւանդ, շատ հաստատ կը բռնուին և շահադէտները աւելի գնելու հակամէտ են քան ծախելու։ Ֆրանսական ռանդը ու անգլիական քոնսոլիտը կը մնան իրենց սակերուն վրայ։ Սպանիականը հետզհետէ կը բարձրանայ. իսկ Թրանսվալը նորէն սկսած է գնուիլ անգլիական քանի մը յաջողութեանց վրայ՝ Հարաւային Ափրիկէի մէջ, հակառակ Նախագահ Քրիւկէրի Եւրոպա այցելուն և հակառակ Ֆրանսայի քաղաքապետներուն և կառավարիչներուն Ն. Թրանսվալեան Բարձրութեան ըրած համակիր ընդունելութիւններուն։ Սակարանի շահադէտները իրենց շահուն կը նային և կարեւորութիւն մը չեն տար այդ տեսակ ձեւակերպութեանց։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սէռի Դ.	Օ. Ո.	24	19
Ամէնէն բարձր գին	»	24	19
Ամէնէն վար գին	»	24	16
Ռումէլի Երկթ. գոց.	Ֆր.	109	75
Ամէնէն բարձր գին	»	109	75
Ամէնէն վար գին	»	109	50

ԲԱՑՈՒՄ 14 Նոյեմ.

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սէռի Դ.	Ք. Կ.	24	19
Ռումէլի Երկաթուղի	Ֆր.	109	75
Օսմանիէ		—	—
Ռէժի		—	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Քռէտի Ժէնէրալ ՕԹՕմ.		1	05
Ըօս. ՕԹ. Շանժ է Վալէօռ		6	15
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	08
Տրամուէյ բաժնեթ.		6	25
» ժուիսանս		195	—
« պարտաթ.		463	—
Քարափ Կ. Պոլսոյ		451	—
Թրանսվալ		76	—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	109	—
» » » չէք	»	110	07 1/2
Բարիզ » »	Ֆր.	23	—
» » » չէք	»	23	87
Պէրլին անտոկոս չէք	Մարք	18	59
Վիէննա չէք	Ֆիոր.	21	89

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 Ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	22
Անգլիական ոսկի	»	110	05
Բոլ էմբէրիալ	»	90	10
Քրիմիք	»	51	08
Մէճիտիէ արծաթ	»	107	36
Մէթալիք	»	98	20
Ռուպլի Թղթադրամ	Օ. Ո.	8	63

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԲԱՐԻԶ, 25 Նոյեմբեր

Ֆրանս. Ռանթ 3 %		100	50
» » 3 1/2 %		101	75
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.) բաց.	Ղրշ.	22	70
) գոց.	»	22	72
» » » Բ.	»	—	—
« « « Գ.	»	25	50
Օսմ. Կայս. Պանքա	Ֆր.	532	—
Օսմանիէ	»	439	—
Ռումէլի երկաթուղի	»	110	50
Օսմ. մաքսատուն	»	516	—
Օսմ. Ռէժի	»	305	—
Փրիօրիթէ Թիւրք 4 %		486	—
Քռէտի Լիոնէ		1085	—
Իտալական Ռանթ	»	95	—
Սպանիական արտաքին	»	70	10
Էժիբսիէն իւնիֆիէ		268	—
Թրանսվալ	»	78	—
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	110
Տրամուէյ	»	3	—

ԼՈՆՏՈՆ, 25 Նոյեմբեր

Անգլիական Քոնսոլիտէ	98	50
Օսմանեան Ռանթ սէռի Բ.	46	63
Օսմանեան Ռանթ սէռի Դ. բաց.	22	25
Օսմանեան Ռանթ սէռի Դ. գոց.	22	31
Օսմանեան Պանքա	11	37
Ռուսական 1890	—	—
Հելլէնական 5 %	28	50
» Մոնոփոլ	42	50
Պուլկարական 1888	84	—
Էժիբսիէն իւնիֆիէ	103	75
Տօմէնիալ	104	25
Թրանսվալ	3	06
Այտընի երկաթուղի	09	50
Փոխառութիւն	25	320

ՎԻԷՆՆԱ, 25 Նոյեմբեր

Փոխան. Լոնտոնի վրայ	»	240	70
Ռումէլիի երկաթուղի	»	105	20
Օսմ. Ռէժի	»	285	—

ՊՐՈՒՔՍԷԼ, 25 Նոյեմբեր

Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.	22	32 1/2
Ռումէլիի երկաթուղի	109	50

ՊԷՐԼԻՆ, 25 Հոկտեմբեր

Ռուպլը	»	216	60
Ռումէլիի երկաթուղի	»	108	—
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	—	—
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	230

ՇԸՄԻԶԸՐԻ ԻՒՆԻՎԷՐՍԷԼ

Բերայ, մեծ փողոց, թիւ 399
Ցուցադրութիւն ձեռնոցներու, մէկ օրուան համար միայն
Չորեքշաբթի, 15/28 նոյեմբեր
ԸՆԹԱՑԻԿ ԳԻՆ

Թանէ Ռիֆօշէ	27ի	տեսակը	24ի
Սիւէտ »	27ի	»	24ի
Ռուսական կաշի	27ի	»	24ի
Ճերմակ, գորշ	27ի	»	21ի
Այծի մորթ	25ի	»	21ի
Շամբիօն	27ի	»	23ի
Ըրնէ սիւէտ, արանց համար	25ի	»	22ի
Ըրնէ կլասէ արանց համար	27ի	»	24ի
Ըրնէ սիւէտ, կանանց համար	27ի	»	23ի
Ըրնէ կլասէ կանանց համար	30ի	»	26ի

Վաճառումները բոլորովին կանխիկ են։

ԳԱԼԱԹԱՏԱ ՎԱՓԸՐ ԻՍՔԷԼԷՍԻ ՄԻԼԼԷԹ ԽԱՆԸՆՏԱՔԻ
ՔԷՊԻՐ ՄԱՂԱԶԱԼԱՐ

Գատընլար, Գըզլար վէ Չօճուգլարա մախսուս հազըր էլպիսէլէր, պէյազ չամաշըր թագըմլարը մօտիֆիէլէր վէ սայիրէ հազըրլընըր

ՊԻՒՅԻՒՔ ԼԻՔԻՏԱՍԻՕՆ

1900 Նոյեմպր 13 ՊԱԶԱՐ ԷՐԹԷՍԻ կիւնիւնտէն պէտ իլէ սաթըշա պաշլանըլաճագ տըր։

Զիրտէքի մէվատըն միւխթէլիֆէ իշպու սաթըշտա թախֆիֆ պուլունաճագլար տըր։

Ֆանէլա, Չօրապ, Մէնտիլ, Ֆիւթօլար, Գըրավաթլար, Կէօմլէքլէր, Գիլօտլար, եունտան վէ փիքէտէն եաթագ եօրղանլարը, Գօրսէլէր, Շէմսիյէլէր, Էլտիվէնլէր, Էլ Չանթալարը վէ Թալուգալար, Էլ Սիլէճէքլէրի, Սօֆրա Թագըմլարը, Եէ Թագ եօրղանլարը, Մաթըռասլար, Քէչէլէր, Հալըլար, էնվայի խաւլը վէ Քէթէն գումաշլար վէ սայիրէ։

Ունուտան օլարագ բէք չօգ Բարչալար մէճճանէն ուէրիլէճէգ սուրէթտէ ֆիքիրլերը օլունաճագտըր։ 1—10

ԱԶԴ.—Օսմ. Հանր. Պարտքի Վարչութեան

Արեւելեան երկաթուղիներու պարտաթուղթերու 185րդ վիճակահանութիւնը հրապարակաւ պիտի կատարուի 1900 Նոյեմբ. 18)1 դեկտ.ին, կէսօրին, Հանր. Պարտքի Վարչութեան Պաշտօնարանին մէջ, մասնակցութեամբ Օսմ. Պանքային։ 3—5

ԲԱԶԷ

Հայ վաճառատուն պատրաստ եւ չափու վրայ զգեստներու

Մահմուտ Փաշա, Ապուտ էֆ. խան, թ. 5-6

Եղանակիս յարմար ֆրանսական եւ անգլիական գոյն գոյն բուրդ նորաձեւ չուխաներէ պատրաստած է 10,000 ձեռք հագուստ հին գիներով, այժմեան յաւելեալ գիներէն 40 % աժան։

ԲԱԶԷՆ (Միակ վաճառատունն է որ Եւրոպայի գործարաններէն ուղղակի կը ստանայ իր կերպասները։
ԲԱԶԷՆ (Այն վաճառատունն է որ իր յանձնառութիւնները անթերի կը գործադրէ։
ԲԱԶԷՆ (Իր ծախած զգեստներու նորոգումը ձրի կը կատարէ։
ԲԱԶԷՆ (Վերջապէս այնքան աժան կը ծախէ որ իր մագիլներուն մէջ ամէն մրցում կրնայ խեղդել։

ԲԱԶԷԻ թուրքերէն անունը ՇԱՀԻՆ է, զգուշանալ այս անուան կեղծիքէն։

Կ. ԵՒ Մ. ՄԱԹԷՈՍԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

Ֆրանսայի, Թուրքիոյ, Անգլիոյ, Գերմանիոյ, Իտալիոյ, Եգիպտոսի, Պուլկարիոյ և Ռումանիոյ միջեւ Ցանձնակատարութեան տուն մը հիմնելով ի Բարիզ, պատիւ ունին ծանուցանել թէ յանձն կ'առնուն փոքրէն մինչ ամենաբարձր արժէքով ամէն յանձնարարութիւններ կատարել —Ուտեստից, ըմպելեաց, զգեստեղինաց և զարդուց, հարսանեկան օժիտի, կահ կարասեաց, դեղավաճառներու և բժշկութեան դեղօրէից, գիտական և վիրաբուժական գործիքներ, գրքեր, հանդէսներ, լրագրեր, նորաձեւութեանց առարկաներ, մետաքսեղէն, բրդեղէն և բամպակեղէն, անուշահոտեղէնք, ոսկեղէն մինչեւ երկաթ հանքային առարկաներ, կաշեղէն և կօշկակարներու ապրանքներ, և ինչ ապրանք որ ուզուի գաղղիական թէ անգլիական, պատրաստ են առանց խաբուելու և կամ խաբելու առաջնակարգ վաճառատուններէ, ֆապրիքներէ գնելով իրենց իսկական գիներովը կատարել, և ասոնց արժէքը ո և է յարմար եղանակաւ գանձել։ Ամէն գումար կամ ճերմակ ապրանքներու և մարգրիտներու գնումներ և վաճառումներ կը կատարեն ապահովացուցիչ միջոցներով։ Կ'ստանձնեն առեւտրական տեղեկութիւններ հաղորդել ստոյգ աղբիւրներէ քաղելով, նաեւ առնելիքներու գանձում, կառավարական սեղանաւորական վերաբերեալ ամէն գործեր, ուղղամտութեամբ և խիստ համեստ պայմաններով կատարել՝ ի Բարիզ այցելել փափաքողաց, ուսանողաց և ամէն դասակարգի ուղեւորաց դիւրութիւններ կ'ընծայուի։ 655 14—20

Դիմել առ
G. & M. Madthéossian Frères
8, Rue de Croissant, Paris

ԼԱ ՊՈՒԼԿԱՐԻՍ

Առաջին առանձնաշնորհեալ
Ապահովագրական Ընկերութիւն
ՌՈՒՍՃՈՒՔ

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կարասի, անշարժ ստացուածք, վաճառք, եւն. մայրաքաղաքին և գաւառներուն մէջ։

Լաւ պայմաններ.—Շահաւոր ապահովագիններ։

ԿԵԱՆՔԻ ԴԷՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ամբողջ կեանք, խառն, որոշեալ ժամանակ, տղոց օժիտ և ծերութեան համար հասոյթ։ Անկախ թարիֆա մը անձնասպանութեան, մենամարտի և ճամբորդութեան համար։

ԱՐԿԱԾՆԵՐՈՒ ԴԷՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Աշխատութեան ժամանակ եղած դժբաղդութեանց դէմ։ Ապահովագրութիւն ճամբորդներու համար, առնուած ապահովագինները ետ տրուելով կամ տանը ետ առնելու։

ԱԶԱՏ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

Առաջին կարգի երաշխաւորութիւններ խիստ մեծ Ընկերութեանց կրկին կրկին ապահովագրութեամբ։

Ընդհանուր գործակալութիւն բովանդակ Արեւելքի համար (Թուրքիա, Յունաստան, Եգիպտոս, Սուրիա)։

Ժ. Գ. ՔԱՍԱՐԵԹԹՕ

Կ. Պոլիս, Ղալաթիա, Գօֆաֆեան խան, թիւ 6-9

Գլխաւոր գործակալութիւն,—Կ. Պոլիս, Սաալըգէն խան, Պաճէն Գաբուս։

Ընկերութեան դրամատունն է
ՔՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ 599

ԿՐԱՆ ՄԱԿԱԶԷՆ

Բերա Մեծ Փողոց, Բառոմ կալաթա Սէրայ

Պատիւ ունինք ծանուցանելու յարգոյ հասարակութեան թէ ԿՐԱՆ ՄԱԿԱԶԷՆ անուն վաճառատուն մը հիմնած ենք, ուր կը ծախուին կիներու և տղոց յատուկ այլեւայլ ապրանքներ։ Այս նոր վաճառատունը ո՛ և է առնչութիւն չունի «Պազար Անկլօ-Ֆրանսէ» անուն վաճառատան հետ, որ մինչեւ այժմ տեղը հաստատուած և իր բացուելէն երկու ամիս յետոյ գոցուած էր։ ԿՐԱՆ ՄԱԿԱԶԷՆ վաճառատունը փորձառու անձ մը տնօրէնութեան յանձնուած ըլլալով, ամէն կերպով պիտի կրնայ գոհացնել իր յաճախորդներուն պահանջումները։ Այս նպատակաւ զոհողութիւն մը ընելով վերջերս փորձառու անձ մը ղրկած ենք Եւրոպա՝ վերջին նորաձեւութեանց համաձայն ապրանքներ գնելու համար։ Սկիզբէն ի վեր սա սկզբունքը ընտրած ենք մեզի՝ շատ ծախել աժան ծախելու համար, որով ապրանքներուն վրայ շատ նպաստաւոր գիներ դրած ենք։ Համոզուած ենք թէ մեր ընտիր ապրանքներուն վայելչութիւնը և խիստ չափաւոր գինը յարգոյ հասարակութեան ուշադրութիւնը պիտի գրաւեն, որ իր նախապատուութիւնը մեր վաճառատան պիտի տայ։ Վաճառումները կանխիկ են։ Նոյ. 19 երկուշաբթի օրէն սկսեալ նորաձեւ ապրանքներու ցուցադրութիւն մը տեղի կ'ունենայ։ 685

ԱԼ. ՏԻԱՄԱՆԴԻՏԻՍ ԵՒ ԸՆԿ.

ՆՈՐ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԿՕՇԻԿԻ

ՊՕՂՈՍ ՄԻՆԱՍԵԱՆ

Որ 16 տարիէ ի վեր Ղալաթիոյ և Բերայի պատրաստ կօշիկի վաճառատանց իր սեպհական գործարանէն կը հայթայթէր եւրոպական նիւթերով պատրաստուած ամէն տեսակ կօշիկ արանց, կանանց և տղայոց, այս անգամ բացած է ի Ղալաթիա ԿՕՇԻԿԻ ՆՈՐ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ մը, ուր նաև միշտ պատրաստ կը գտնուի Ֆրանսական և անգլիական գործարաններէ բերուած ամէն տեսակ կաշիէ և լաթէ կօշիկներ, Բօ-տը-Սիւէտ յուսարին, վիտելա, կլասէ, այծի մորթ, քարամանոլ, և մետաքս, նաև զուտ քթանէ ամէն տեսակ, ամէն գոյն, կտորով և պարզ կիսակօշիկներ։ Ճշմարիտ կտորով և քամով։ Յանձնարարութիւնք կը կատարուին նաեւ չափու վրայ։ 592

Բարեձեւութիւն, տոկունութիւն
եւ անմրցելի աժանութիւն
(Թօփհանէ պողոտային թիւ 15)

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՒՍԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ

Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ՍՊԱՍՈՒԱԾ ՇՈԳԵՆԱՒԸ

Նոյ. 29ին Ալիքսիս Կառիանօֆ Անվերսէն

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ

Նոյ. 27ին Անագոլի, Մարսիլիա։

Յոմեր ուղղակի Բարիզի համար.

Առաջին կարգի 245 ֆրանք. 2-րդ կարգի 175 ֆրանք. Տեղեկութեանց համար, դիմել Գործակալին Թօփ Հանէ Քարաքէօյ վրայ։ 516 Թ. ՌԸՊՈՒԼ

VIN DE BUGEAUD

TONI-NUTRITIF au QUINQUINA et au CACAO

ՊԻՒԺՕՅԻ ԳԻՆԻ
ԿՈՐՈՎԻՉ, ՍՆՆԴԱՐԱՐ, ՇԻՆՆՈՒԱԾ ՔԻՆՔԻՆԱՅՈՎ
ԵՒ ՔԱՔԱՈՅՈՎ

Կորովիչ գեղերու լաւագոյնը։ Կը վերանորոգէ արիւնը, ուժերը, կը դիւրացնէ մարսողութիւնը, կը գրգռէ ախորժակը, կը կազդուրէ ստամոքսային գործարանները, մէկ խօսքով կը յարմարի բոլոր տկար ու յոգնած մարդոց։

ՊԻՒԺՕՅԻ ԳԻՆԻՆ կը գտնուի բոլոր առաջնակարգ դեղարաններու մէջ։

ԸՆԴՀ. ՄԹԵՐԱՆՈՑ. — P. LEBEAULT & Cie
5, Rue Bourg-l'Abbé, PARIS

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տր Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

(Եանըի զարեջրատան վրայի յարկը, ճիշդ Զրպուճեանց դէմը)

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենատաստիկ ցաւած ակռաները մէկ անգամէն կը լեցնէ՛ ցաւով դիմելու եւ բուժուած վերադառնալու պայմանաւ։

Նորաձեւ եղանակաւ, ոսկէ, ճաշակաւոր և դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստէ, յար և նման բնականին, դէմքի ձեւաւորութիւն ըստ տարիքի, ծամողութիւն եւ ազատ արտասանութիւն երաշխաւորեալ։

Բերնի հիւանդութեանց կատարելապէս կը բուժուին ինչպէս նաեւ Թմրեցուցիչ դեղերու և ամենակատարելագործեալ աքցաններու միջոցաւ, առանց ցաւի ատամհանութիւն։

Ե. Գ. Ձմեռները կիրակի օրերն ալ (մինչեւ կէս օր) ինչպէս նաեւ ամէն օր (մինչեւ կէս գիշեր) հիւանդ կ'ընդունի։

Ծանօթ.—Պոլսոյ կողմը մասնաճիւղ ՉՈՒՆԻՆՔ ։։ 197

ՄԻՇԷԼ ԹԻՖԼԻԶԵԱՆ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՎԻՐԱԲՈՒԺԱԿԱՆ ԵՒ ԱԿՆԱԲՈՒԺԱԿԱՆ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐՈՒ

Ղալաթիա, Վօյվօտա Պահականոցին կից թիւ 91

Վաճառատանս մէջ ամէն տեսակ ակնաբուժական և վիրաբուժական գործիքներ կը վաճառուին ՄԵԾԱՔԱՆԱԿ և ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ։ Կակուղ և կարծր լաստիկէ (քաուչուկ) առարկաներ, աճուկի կապիչներ (գասըգ պաղը), տեսակ տեսակ գըրինկներ (շիրինկա), ելեկտրական մեքենաներ, ջերմաչափներ, հեռադիտակներ, խոշորացոյցներ, մանրադէտներ (միքրոսգոբ), փոքր և մեծ մանրադէտի ապակիներ, նորատեսակ ոսկի և այլն ակնոցներ կը գտնուին վաճառատանս մէջ։ Գիները շատ աժան։ Յաճախորդք շատ գոհ պիտի մնան։

ԼԷ ԲՐՕՎԷՆՍ ՌԷԻՒՆԻ

LES PROVINCES RÉUNIES

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ՊՐԻՒՔՍԷԼ

Ապահովագրական ընկերութիւն ընդդէմ հրդեհի
ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ ԸՆԿ. ԳՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ

Քննիչ Տնօրէնութեան
Ա. ԿԻՒՐԵՂԵԱՆ

Տնօրէն ընդհանուր Թուրքիոյ
ԱՐՇԱԿ ՌԻՆՃԵԱՆ

Կ. Պոլիս, Ղալաթիա, Ճէնտէտ խան

Գաւառաց համար պատուաւոր երաշխաւորութեամբ գործակալներ կը փնտռուին

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ
ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԻՄՆՈՒԱԾ
Վեհափառ Սուլթանին
Կայսերական Իրատէով
Որ կը կրէ 2/14 Օգոստ. 1892
թուակիր
(20 Մէֆէր 1310)

Գործակալ, Ղալաթիոյ մէջ
Պ. Ալպէր Սիմբեն
Թաքուբեան խան, Վօյվօտա փողոց
թիւ 67

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
Հրդեհի, արկածներու, փոխադրութեանց եւ կեանքի վրայ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին ՕԼԻՎՍ Ինկի խան, Քարաքէօյ Ղալաթիա

Գործակալ, Պոլսոյ կողմը
Էսմ. Պօնքայի մասնաճիւղը
Եէնի Ճամի Հաւլուսը փողոց,
Էսմ. Նամիկեան դէմը

Դեր-գործակալ Պոլսոյ կողմը Պ. Ի. Զասօֆ
Մաքրուհէնլար, Զաբուլար խան, թիւ 21 194

ԱՌՈՂՋՈՒԹԵԱՆ ԴԵՂԱՀԱՏԵՐ

Անոնք որ պնդութեան ենթակայ են ու չեն փութար դարման մը ընել, ապահովապէս ինքզինքնին կը թունաւորեն անզգալաբար, որովհետեւ կերակուրները եթէ բնութեան օրէնքին հակառակ, օրերով ստամոքսին և աղիքներուն մէջ մնալով հոտին, ներսին փոխանակ մարմնոյն սնունդ մատակարարելու, թունաւոր միքրոպներ կ'արտադրեն որոնք արեան մէջ խառնուելով կամաց կամաց կը թունաւորեն զայն։ Հետեւաբար արիւնը կ'ապականի և ախորժակի պակաս, դժուարամարսութիւն, ստամոքսի տկարութիւն, գլխու ցաւ և պտոյտ, մելամաղձութիւն, եւն. առաջ կու գայ յաճախ պնդութիւն ունեցողներուն վրայ։ Բարիզի առաջնակարգ բժիշկներէն Տօքթ. Ֆրանք պնդութիւնը, պասուրը և ասոնցմէ ծագում առած հիւանդութիւնները հիմնապէս բուժելով, շատ մը վտանգներու առաջքը առնելու նպատակով հնարած է ՏՕՔԹ. ՖՐԱՆՔԻ ԱՌՈՂՋՈՒԹԵԱՆ ԴԵՂԱՀԱՏԵՐԸ որոնք եթէ կանոնաւոր կերպով գործածուին, ստամոքսն ու աղիքներ իրենց առողջութիւնը գտնելով կերակուրը դիւրաւ կը մարսեն ու ՊՆԴՈՒԹԻՒՆԸ կ'անհետի։

Տօքթ. Ֆրանքի առողջութեան դեղահատերը կը ծախուին Կ. Պոլսոյ և գաւառներու դեղարաններուն և դեղի մթերանոցներուն մէջ։ 479 2—30

ՈՅԺԻ ՃՇՄԱՐԻՏ ՕՃԱՐԱՆ

Բարիզի առաջնակարգ բժիշկներէն Տօքթ. Լօռան տիւ Պօա կը գրէ. «Բազմաթիւ հիւանդներու վրայ ըրած յաջող փորձերս զիս համոզեցին որ, ԷԼԻՔՍԻՐ ՄԻՏԻՆ յոգնած ու տկարացած անդամները զօրացնելով երիտասարդական ոյժ և թարմ կեանք կը պարգեւէ մարմնոյն։ Նախ արիւնը կը մաքրէ, կը զօրացնէ ու աստիճանաբար կը բուժէ տկարութիւնը, մէջքի և ողնայարի ոսկորներու ցաւերը, վատուժութիւնն ու անբուժելի հռչակուած ԱՆԿԱՐՈՂՈՒԹԻՒՆԸ։»

Մնդական գործարաններու յատուկ ազդու դեղերովը ծանօթ Բրոֆ. Միտիի պատրաստած այս ԷԼԻՔՍԻՐ ՄԻՏԻՆ կազդուրիչ, գրգռիչ և մարսեցուցիչ ըլլալով, ծերեր, ապաքինողներ և գեղծումներու պատճառով անկարողութեան ենթարկուած անձեր անհրաժեշտ է որ փութան օգտուիլ այս քաջարհամ էլիքսիրին ազնեցուցիչ յատկութենէն։ Կը ծախուի Գասապեանի, Քիւչիւքեանի, Մէշիքիի, Վօնտեցեանոսի դեղարաններուն ու մթերանոցներուն մէջ։

527 42—52

ՆՈՐ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ԼԱՌՈՒՍ

Ամէնէն կատարեալը, ամէնէն նորը, լաւագոյնը, եւ բոլոր Ֆրանսական հանրագիտարաններուն ամէնէն լաւ պատկերազարդուածը։

Նոր պատկերազարդ Լառուսը որ Ֆրանսայի մէջ խիստ մեծ յաջողութիւն մը ունեցած է, նպատակ ունի գոհացում տալ այն անձերուն որոնք կը փափաքին ունենալ փոքր թուով հատորներով, լուրջ կատարեալ և իրականարար Նոր Հանրագիտակ բառարան մը։ Ականաւոր գրագէտներէ և գիտուններէ շարադրուած, նկատի առած է գիտութեանց և հմտութեան ամէնէն վերջին հիւերը, մարդկային գիտութեանց ամէն ճիւղերուն մէջ։ Միանգամայն կը պարունակէ բազմաթիւ պատկերներ ամենամեծ խնամքով պատրաստուած (Նշանաւոր անձերու, արուեստի և հոյակապ շինուածներու, տարազներու և թիթեռու, երկրաչափական պատկերներու, կենդանիներու և տունկերու, սեւ և գունաւոր աշխարհագրական քարտէսներ)։

Նոր պատկերազարդ Լառուսը 16 երեսնոց, իւրաքանչիւրը 50 սանթիմի տետրերով կը հրատարակուի, և 1897 Ապրիլ 1էն ի վեր շաբթէ շաբաթ լոյս կը տեսնէ։ Առ նուազն 400 տետր պիտի ըլլայ, որոնք 7 հատոր պիտի կազմեն. բաժանորդները կրնան, եթէ նախամեծար համարին, գործը ընդունիլ 10 տետրէ բաղկացեալ անկազմ սեռիներով, անկազմ կամ կազմուած հատորներով, իրենց հրատարակութենէն վերջ։ Առաջին երեք հատորները արդէն ծախու են։

Պայմանաւոր բաժանորդագինը հետեւեալն է.
- 180 ֆրանք առանձին տետրերով կամ սեռիներով եւ կամ Թղթակազմ հատորով
- 215 ֆրանք կազմուած հատորով, (demi chagrin), կարմիր, սեւ կամ կանաչ

Վճարումը կ'ըլլայ (Բարիզի վրայ մանտաներով) չորս անգամէն, իւրաքանչիւրը հաւասար, այսինքն վեց ամիսը անգամ մը, պայմանաւ որ առաջին վճարումը ըլլայ ստորագրուած օրը։

Պայմանաւոր բաժանորդագրութեան գրուելով, ստորագրողը զերծ կը մնայ ապագայ գինի բարձրացումներէ, նոյն իսկ եթէ աւելի պրակներ ալ հրատարակուելու ըլլան։ 587

ԳՐԱՏՈՒՆ ԼԱՌՈՒՍ, Բարիզ, Մօնբառնաս փողոց, թիւ 17։ Խնդրողին 16 երեսնոց պրակ մը՝ իբր նմոյշ պիտի ղրկուի ձրիաբար։

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 Մարտ 20 ի Կայս. Իրատէով արտօնեալ Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերպուրկ Ընկերութեան պաշտօնը, Մեծ Մորսքայա 37 Ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴԵՀ.— ԿԵԱՆՔ.— ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ.— ԱՐԿԱԾՔ։

Երաշխաւորութեան գումար 121,765,333 ֆր
1898 ի հասոյթք 34,775,462 „
1881 էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է ձօր՝ 164,172,000 „

Ընկերութեան քննիչ ի Կ. Պոլիս
Ա. ՀԻՒՐՄԻԻԶ

Ղալաթիա, Քարաքէօյ վրայ
(Ֆրէ տէյլը Մօտօսօ)

Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար
ԹԷՈՏՕՐ ԲԷՐԲԷՆ 524

NEVRALGIES Անգար, Ստամոքսի կծկում, Անարիւնութիւն և բոլոր ջղային հիւանդութիւնները մէկ ժամուան մէջ կը բուժուին շնորհիւ Տօքթէօր CRONIERի ՀԱԿԱՋՂԱՑԱՒԱՅԻՆ ԴԵՂԱՀԱՏՆԵՐՈՒՆ
Տուփը 3 ֆրանք, ճամբու ծախք չառնուիր Paris, դեղարան Robriquet, Monnaie փողոց թիւ 23։ Կը ծախուի նաև բոլոր դեղարաններու մէջ։

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Ընդմէջ Հըլլի, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ալպանօ	1069	Գօմօ	1497	Կօզօ	1011	Մալմօ	724	Րօզարիօ	186
Ալէքծօ	3607	Գօնկօ	2906	Կրօտնօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սաքֆօ	1113
Անճէլօ	1541	Գօրսօ	895	Հիրօ	775	Մարդէլլօ	3709	Ցիքօ	1735
Արքօսգօ	2377	Տիտօ	4311	Հիտալկօ	1581	Միքատօ	3557	Սիլվիօ	1193
Կասանօ	1822	Տօմինօ	937	Հինաու	3720	Միլօ	1057	Սրէրօ	1200
Գօրօտինօ	1264	Տուրօ	2383	Հօրագիօ	3600	Մօնդէպէլլօ	1735	Թասօ	1328
Գրավօ	1076	Տրաբօ	1713	Հումպէր	595	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Գրինօ	841	Տինամօ	504	Իակօ	2354	Նէրօ	1083	Թօրիօ	3827
Գրֆֆալօ	4431	Էպրօ	2464	Իտաճօ	5540	Օնիօ	4100	Թօլէտօ	1470
Դէյրօ	1671	Էլտօրատօ	1520	Ժիւնօ	1080	Օնթարիօ	4036	Թօրբիտօ	487
Դալիբսօ	1337	Էրագօ	1341	Քլէսօ	1053	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	2429
Դամէօ	1244	Ֆիտօ	954	Քօլբինօ	2307	Բալէրմօ	1637	Վասբօ	1914
Դազօ	1094	Ֆինլանտ	1828	Քօվնօ	1700	Բօլօ	510	Վօլօ	1289
Ջիբակօ	2729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1053	Րիալթօ	2229	Վօլթուրնօ	2398
Սիսէրօ	1834	Ֆրանչիսքօ	4582	Լէքանդօ	2272	Րինալտօ	1663	Ծէտօ	1850
Գլիօ	2697	Կալիլէօ	3060	Լիվօրնօ	1643	Րօլլօ	1613	Ջէրօ	1200
Գօլօրատօ	4235	Կիդանօ	1243	Լօրէնցօ	3191	Րօմէօ	1789		

Բասքէլլօ շոգենաւը, նաւապետ Կրէշամ, ընդհանուր վաճառքով Հըլլէն հոս հասած է։

Իակօ շոգենաւը, նաւապետ Եէյց, ընդհանուր վաճառքով Հըլլէն հոս կը սպասուի ամսոյս 30ին։

Դիմել առ գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՏ ՐԻՋՕ
Թիւ 23—24, Քիւչիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա 377

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿ

1900 Նոյեմ. 4էն սկսեալ մինչեւ նոր տնօրինութիւն

Եւրոպական եզերքէն Կամուրջ

1 20 ՍԹէն. Միրկ. ր. հիս. պէպէք արն. զրչ. օրթ. պշկ. 45
1 30 ենմ. մէզր. պյրտ. Թրպ. ենր. միրկ. պիտի հաղորդակցի 40
2 — Սթն. Միրկ. Ր. հիս. պէպ. արն. զրչ. օրթ. պշկ. 34
2 — Ր.ա.զվզ. ենմ. մզր. պյրտ. Թրպ. ենր. սԹն. միրկ. պիտի հաղորդակցի. ուր. եւ կիր. բոլոր նաւամատոյցներուն պիտի մօտենայ 39
3 — Միրկ. ր. հիս. պէպ. արն. զրչ. օրթ. պշկ. 19
3 30 ենմ. մէզր. պյրտ. Թրպ. ենր. սԹէն. միրկ. ր. հիս. պէպ. պիտի հաղորդակցի, ուր. եւ կիր. օրերը արնվ. զրչ. օրթ. պշկ. 43
4 30 Պէպ. արն. զրչ. օրթ. պշկ. զպԹշ. 32
5 15 Արնվ. զրչ. օրթ. պէշկ. զպԹշ. 39
5 — ենմ. մզրպ. պյրտ. Թրպ. ենիր. սԹն. միրկ. Ր. հիս. պէպ. արն. Զրչ. օրթ. պէշկ. 33
9 — Մզր. պլյրտ. Թրպ. ենիր. սԹէն. միրկ. Ր. հիս. պէպէք ա. ն. զրչ. օրթ. պշկ. 45
10 50 Պէպ. ուղղակի կամուրջ բաց ի կիր. է 43
10 25 ենմ. մէզր. պէյրտ. Թրպ. ենիր. միրկ. ր. հիս. արն. օրթ. 32
12 — Օրթ. պշկ. Սկտ. 13

Կամուրջէն Եւրոպական եզերք

1 15 Պշկ. սկտ. 13
2 30 Պէշկ. օրթ. զրչ. արնվ. պէպ. Ր. հիս. միրկ. սԹէն. ենր. Թրպ. պյրտ. մզր. ենմ. 33
3 15 Պշկ. օրթ. պէյլ. վնր. բաց ի ուրբաթ եւ կիրակիէ 44
3 30 ԳպԹշ. Պէշկ. օրթ. զրչ. արնվ. պէպ ք 32
4 30 ԳպԹշ. Պէշկ. օրթ. զրչ. արնվ. բաց ի կիրակիէ 39
5 — Պէշկ. օրթ. զրչ. արն. պէպ. ր. հիս. միրկ. սԹէն. ենիր. պէյր. Թրպ. պէյրտ. մզրպ. ենմ. Ր.Ա. զավաք 33
8 30 Պշկ. օրթ. զրչ. արնվ. պէպ. Ր. հիս. միրկ. սԹէն. ենիր. Թրպ. պէյրտ. մզրպ. ենիմ. 32
9 40 ԳպԹ. Պշկ. օրթ. զրչ. արնվ. պէպ. պիտի հաղորդակցի, բացի ուրբաթ եւ կիրակիէ 44
10 — Պէպ. ր. հիս. միրկ. սԹն. ենիր. Թրպ. պյրտ. մզրպ. ենիմ. ուր. եւ կիր. պշկ. օրթ. զրչ. արնվ. 39
10 15 Պէշկ. օրթ. զրչ. արնվ. պէպ. պիտի հաղորդակցի բացի ուրբաթ եւ կիրակիէ 43
10 45 Պէպ. միրկ. սԹն. ենր. Թրպ. պյրտ. մզպ. ենմ. ուր. եւ կիր. պշկ. օրթ. զրչ. արնվ. 38
11 10 Պէշկ. օրթ. զրչչ. արնվ. ր. հիս. միրկ. ենիր. պիտի հաղորդակցի 45
11 35 ենիր. Թրպ. պէյրտ. մզրպ. ենիմ։ 41
11 50 Օրթ. արնվ. պէպ. Ր. հիս. միրկ. սԹէն. 19
12 05 Պէշկ. ս՛կտ. զզկ. զրչչ. արնվ. 32

Ասիական եզերքէն Կամուրջ

1 20 Գնտ. պէպ. վնիր. չնկ. պէյլ. Գզկ. սկտ. 33
1 30 Պէյզ. բշպհ. չպրլ. զանլ. ա. հիս. զնտ. վնիր. (պիտի հաղորդակցի) օրթ. ուր. եւ կիր. չէնկ. պէյլ. զուզկ. 44
2 15 Անվ. վնր. չնկ. պէյլ. զզկ. պշկ. 32
2 30 ենմ. մզր. պյրտ. Թրպ. պյզ. բշպհ. չպզլ. զանլ. ա. հիս. զնտլ. վնր. պիտի հաղրդ. օրթ. ուր. եւ կիր. չնկլ. պէյլ. զզկ. պշկ. 38
3 45 Վնր. չնկ. պէյլ. զզկ. պշկ։ 44
4 30 Պէյզ. բշպհ. չպրլ. զանլ. ա. հիս. զնտ. վնիր. չնկ. պէյլ. զզկ. պշկ. 40
6 50 Ր. ա. հիս. պէպ. արնվ. չնկ. պէյլ. օրթ. զզկ. պշկ. զպԹշ. 19
7 — ենմ. մզրպ. պէյրտ. Թրպ. պէյզ. բշպ. ենիր. զանլ միրկ. Ր. ա. հիս. զնտ. պէպ. արնվ. չնկ. պէյլ. օրթ. զզկ. պէշկ. 34
8 15 Ր. Ա. զվզ. ենիմ. մէզպ. պյրտ. Թրպ. Պէյզ. բշպ. չպրլ. զանլ. ա. հիս. զնտլ. վնիր. չնկլ. պէյլ. զուզկ. սկիւտ։ 38
10 15 Պէպ. չնկլ. օրթ. (բացի ուր եւ կիր. է) 44
10 20 Պէյզ. ենիր. զանլ. ա. հիս. պէյլ. պշկ. 33

Կամուրջէն ասիական եզերք

3 — Սկիտ. զզկ. պէյլ. չնկլ. վնր. զնտ. ա. հիս. Գասլ. չպր. բշպհ. պէյզ. 40
4 — Պշկ. զզկ. օրթ. պէյլ. չնկ. արնվ. զնտ. ա. ր. հիս. միրկ. զնլ. ենր. բշպ. պէյզ. Թրպ. պէօյրտ. մզրպ. ենմ. 34
5 30 ԳպԹշ. պշկ. սկտ. զզկ. օրթ. պէյլ. չնկ. արն. զնտ. ա. հիս. 19
7 — Պշկ. զզկն. պէյլ. չէնկ. արնվ. զնտլ. Ր. հիս. միրկ. զանլ. ենր. պէյզ. Թրպ. պյրտ. մզրպ. 45
9 — Պէշք. զզկն. պէյլ. չնկլ. վնիր. զնտլ. Ա. հիս. զնլ. բշպ. պյրզ. 33
10 20 Պէշկ. զնտլ. Ա. հիս. զանլյճ. չպզլ. բշպհ. պէյզ. մզրպ. Ր.Ա. զավ. ուր. եւ կիր. պէյլ. չնկլ. վնր. 39
10 30 Պէշ. զզկ. պէյլ. չէնկ. վնր. պէպէք զնտ. Ա. հիս. բաց ի ուրբաթ եւ կիրակիէ 34
11 20 Պէշ. պէյլ. չնկ. զնտլ. ա. հիս. զնլճ. չպր. բշպ. պէյզ. 44
11 55 Պշկ. զզկն. պէյլ. չէնկ. վնիր. պէպ. զնտլ. 33

ՖՐԷՏ. ԼԷԵԼԱԵՏ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվէրփուլի և Արեւելքի մէջ բանող շոգենաւք

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Վիքդօրիան	10500	Ֆլավիան	3500
Եռմէնեան	10500	Էճիբշիըն	3500
Քէսդըրիան	10500	Արրժ.ըն	3000
Լանքասդըրեան	9000	Ալճէրիան	2500
Ֆիլատէլֆիա	9000	Արապիան	3500
Գօլօմպիան	8000	ԱԹէնիան	2500
Ճօրճիան	8000	Անտալուզիան	2500
Գոսդոնիան	8000	Ալգաշիըն	2500
Ֆիրճինիան	8000	Լէսպիան	2000
Ֆալէրնիան	3700	Մինճօ	900
Վավօնիան	3700	Օբօրդօ	800
Ֆլամինիան	3700	Լիսպօն	800
Ֆապիան	3500		

Ապրանքի տէրերէն կը խնդրուի իրենց ապրանքն այլուր փոխադրելու կամ Ղալաթիոյ մաքսատունէն հանելու համար իրենց հրահանգը ղրկել շոգենաւին ժամանումէն 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ ԷՏՎԱՐ ԼԱՖՕՆՏԷՆ
Ղալաթիա, քարափին վրայ
600 հին տեղը մաքսատան

COMP RUSSE

NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթական երթեւեկութիւնք

Գշ 14 27 Օտեսա ժամը 4ին յետ միջօրէի
Գշ. 15 28 Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ (հաղորդակցելով Աղեքսանդրիա, Բորթ-Սայիտ, Եաֆա, Պէյրութ եւ Բիէա)։
Եշ. 16 29 Օտեսա ժամը 'Օին միջօրէէն առաջ
Եշ. 16 29 Ինէպօլու, Սինոպ, Սամսոն Օրտու Կիրասոն, Տրապիզոն, Օֆաէ եւ Բաթում ժամը 1ին յետ միջօրէի
Ուր. 17 30 Օտեսա ժամը 4ին յետ միջօրէի 591

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ

Մէջ ամիս երկու անգամ կը բանին Լիվերփուլի և Արեւելքի մէջ

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Իվէրնիա	18900	Սիլվանիա	5598
Սաքսօնիա	18900	Քաթալոնիա	4841
Լուքանիա	12952	Վէրլա	3229
Քամբանիա	12950	Բավլա	2945
ՍուլԹանիա	8845	Թիրիա	2936
Ումպրիա	8128	Սիբրիա	2935
ԷԹրուրիա	8120	Սամարիա	2553
Սէրվիա	7392	Ալէբբօ	2181
Ուլտոնիա	7269	Շէրպուրկ	1614

Դիմել առ ԺՕԼԻ և ՍԻԿԷՐ
Joly et Seager
Մէյմանէճեան խան, Թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, Քարա Մուսթաֆա փողոց 255

ՄՕՍ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվէրփուլի, Մարսէյլ, Մալթայի և Սեւ Ծովի միջեւ բանող շոգենաւք

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
[illegible]	3000	[illegible]	3500
[illegible]	3000	[illegible]	3400
[illegible]	3000	[illegible]	3350
[illegible]	3000	[illegible]	2250
[illegible]	3000	[illegible]	2000
[illegible]	3000	[illegible]	1500
[illegible]	3000	[illegible]	1500
[illegible]	3500	[illegible]	

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ.
Ռէթթոյ խան
ՃէՄՍ ՄՕՍ և ԸՆԿ.
194 31, Ճէյմս Սթրիթ Լիվըրփուլ

Արտօնատէր ԶԱՐԷՀ ԽՈՐԱՍԱՆԵԱՆ